

Štátna veterinárna a potravinová správa SR

Botanická č. 17, 842 13 Bratislava

Národný pohotovostný plán pre prípad podozrenia a výskytu slintačky a krívačky na území Slovenskej republiky

Predložil:

prof. MVDr. Jozef Bíreš, DrSc.

Hlavný veterinárny lekár SR

Schválil:

JUDr. Samuel Vlčan

**Minister pôdohospodárstva
a rozvoja vidieka SR**

december 2021

Pohotovostný plán je rozdelený do 12 sekcií.

Tento dokument upravuje rizikový plán pre prípad podozrenia a výskytu slintačky a krívačky (SLAK) na území Slovenskej republiky.

Bol aktualizovaný v decembri 2021.

Číslo Sekcie

Téma

1.	Zákonné právomoci
2.	Finančné zabezpečenie
3.	Hierarchia kontrolných orgánov
4.	Národné centrum pre tmenie chorôb
5.	Kontrola na miestnej úrovni
6.	Skupina odborníkov pre SLAK
7.	Ľudské zdroje
8.	Smernice pre zamestnancov
9.	Diagnostické laboratóriá
10.	Núdzové a ochranné očkovanie
11.	Výcvikové programy
12.	Publicita / Informovanie verejnosti o SLAK

SEKCIA 1 ZÁKONNÉ PRÁVOMOCI

Slovenská republika má zákonné právomoci na zabezpečenie rýchlej a účinnej eradikačnej kampane a implementovanie pohotovostného plánu.

1.1 Právny rámec pre kontrolu slintačky a krívačky je obsiahnutý v týchto dokumentoch:

- Zákon č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 39/2007 Z. z.“)
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/429 z 9. marca 2016 o prenosných chorobách zvierat a zmene a zrušení určitých aktov v oblasti zdravia zvierat
- Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2020/687 zo 17. decembra 2019, ktorým sa dopĺňa nariadenie EP a Rady (EÚ) 2016/429, pokiaľ ide o pravidlá prevencie a kontroly určitých chorôb zo zoznamu
- Príručka diagnostických testov a vakcín pre suchozemské zvieratá OIE (aktualizácia máj 2021), kapitola 3.1.8.
- Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2020/688 zo 17. decembra 2019, ktorým sa dopĺňa nariadenie EP a Rady (EÚ) 2016/429, pokiaľ ide o požiadavky na zdravie zvierat pri premiestňovaní suchozemských zvierat a násadových vajec v rámci Únie
- Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2020/689 zo 17. decembra 2019, ktorým sa dopĺňa nariadenie EP a Rady (EÚ) 2016/429, pokiaľ ide o pravidlá dohľadu, eradikačných programov a štatútu bez výskytu choroby pre určité choroby zo zoznamu a objavujúce sa choroby
- Nariadenie Rady (ES) 1099/2009 o ochrane zvierat počas usmrcovania
- Nariadenie vlády SR č. 432/2012 Z. z. o ochrane zvierat počas usmrcovania

1.2 Usmrtenie infikovaných zvierat a jedincov, ktoré prišli do kontaktu s infikovanými zvieratami a spôsob nahradenia škody

Orgán veterinárnej správy môže nariadiť pri podozrení na chorobu alebo pri výskyte choroby uvedenej v § 17 ods. 1 zákona č.39/2007 Z.z. opatrenia na zabránenie šíreniu choroby, najmä izoláciu alebo usmrtenie zvierat, obmedzenie alebo zákaz premiestňovania a prepravy zvierat, ako aj prepravy produktov živočíšneho pôvodu a materiálov, ktoré môžu byť nositeľom pôvodcu choroby, zákaz zhromažďovania osôb, zákaz alebo obmedzenie umelej inseminácie a plemenitby.

Nariadenie Rady (ES)1099/2009 o ochrane zvierat počas usmrcovania.

Nariadenie vlády SR č. 432/2012 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na ochranu zvierat počas usmrcovania

Štandardný operačný postup na usmrcovanie zvierat (ďalej len „ŠOP“), súčasťou ktorého je akčný plán na usmrcovanie zvierat.

Pri potvrdení výskytu slintačky a krívačky v chove orgán veterinárnej správy nariadi usmrtiť všetky zvieratá vnímavých druhov v chove na mieste pod dozorom úradného veterinárneho lekára spôsobom, ktorý zabráni akémukoľvek riziku šírenia vírusu slintačky a krívačky.

§ 45 zákona č. 39/2007 Z. z. upravuje náhradu škody Ak sa na území Slovenskej republiky vyskytne slintačka a krívačka, chovateľovi zvierat na úhradu nákladov a strát

spôsobených nariadenými opatreniami možno poskytnúť podporu podľa osobitného predpisu (MPRV SR poskytuje dotácie chovateľom podľa zákona č. 280/2017 Z. z. o poskytovaní podpory a dotácie v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka a o zmene zákona č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Poisťovne - uhrádzajú škody v rozsahu poisťnej zmluvy. Úhradu nákladov a strát pre jedného chovateľa zvierat je možné poskytnúť do 100 % nákladov a strát.

1.3 Hlásenie o podozrení z výskytu SLAK Sanitačné práce a iné činnosti v ohnisku Odstránenie kadáverov Kontrola premiestňovania zvierat

Zákon č. 39/2007 Z.z. (§ 17 a § 37) ukladá vlastníkom a držiteľom zvierat, ako aj iným osobám, oprávneným disponovať so zvieratami, povinnosť hlásiť orgánu veterinárnej správy podozrenie alebo výskyt slintačky a krívačky, ako aj iné skutočnosti závažné v záujme ochrany zdravia zvierat a ochrany zdravia ľudí a podľa svojich možností urobiť nevyhnutné opatrenia na to, aby nedošlo k rozšíreniu choroby. Povinnosť bezodkladného ohlásenia výskytu, alebo podozrenia na výskyt slintačky a krívačky príslušnému orgánu veterinárnej správy alebo úradnému veterinárnemu lekárovi je ustanovená pre vlastníka zvierat, osoby ošetrujúce zvieratá, sprevádzajúce zvieratá počas prepravy alebo starajúce sa o zvieratá.

Orgány veterinárnej správy majú právomoc nariadiť uzatvorenie chovu, v ktorom sú zvieratá podozrivé z nákazy (infekcie) alebo z nakazenia (kontaminácie) slintačkou a krívačkou. Vlastník je povinný podozrivé zviera uzatvoriť a izolovať. Akákoľvek manipulácia s krmivom, odpadmi, výrobkami a inými predmetmi, ktoré by mohli byť nositeľmi vírusu SLAK je zakázaná. Pohyb osôb dnu a von z izolovaného priestoru je taktiež obmedzený a podlieha súhlasu štátneho veterinárneho lekára.

Po laboratórnom potvrdení infekčnej choroby je cieľom nariadených opatrení dostať chorobu pod kontrolu, vyčistiť a vydezinfikovať všetky miesta, ktoré prišli do kontaktu s uhynutými alebo podozrivými zvieratami.

Zákon o veterinárnej starostlivosti oprávňuje orgány veterinárnej starostlivosti nariadiť odstránenie všetkých kadáverov zvierat.

Podrobný postup, vrátane podmienok a požiadaviek na premiestňovanie zvierat, ustanovuje NV č. 116/2005 Z.z. o opatreniach na kontrolu slintačky a krívačky.

Kontrola premiestňovania zvierat bude vykonávaná príslušníkmi policajného zboru a ozbrojených síl na základe súčinnosti pri výkone štátnej správy vo veterinárnej oblasti (§ 16 zákona č. 39/2007 Z.z.).

1.4 Vymedzenie ochranných pásiem a pásiem dohľadu.

V prípade potvrdenia SLAK v chove príslušný orgán veterinárnej správy vymedzí okolo ohniska ochranné pásmo o polomere najmenej 3 km a pásmo dohľadu o polomere najmenej 10 km. Legislatíva taktiež umožňuje modifikáciu týchto pásiem v prípade potreby.

1.5 Očkovanie – vakcinácia

Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky zastúpená hlavným veterinárnym lekárom rozhodne v odôvodnených prípadoch o núdzovom očkovaní okolo ohniska slintačky a krívačky po písomnom oznámení Komisii, respektíve o ochrannom očkovaní.

Príslušný orgán veterinárnej správy nariadi núdzové očkovanie podľa vypracovaného plánu.

1.6 Súčinnosť orgánov policajného zboru, jednotiek civilnej ochrany, príslušníkov ozbrojených síl a colných orgánov

Podľa § 16 zákona č. 39/2007 Z.z. sú príslušníci policajného zboru, jednotky civilnej ochrany, príslušníci ozbrojených síl a colných orgánov povinní spolupracovať pri zabránení šíreniu choroby a eradikácii choroby, ak o to orgán veterinárnej správy, veterinárny inšpektor alebo úradný veterinárny lekár požiada.

SEKCIA 2 FINANČNÉ ZABEZPEČENIE

2.1 Personál

Mzdové náklady pracovníkov orgánov veterinárnej správy, ako aj pracovníkov, zamestnaných na dobu určitú pre zabezpečenie plnenia úloh v krízových situáciách, sú kryté zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.

2.2 Materiálne vybavenie a spotrebný materiál

Náklady na materiálne vybavenie a spotrebný materiál sú kryté zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.

2.3 Usmrtenie zvierat, odstránenie kadáverov a kontaminovaného materiálu, sanitácia.

Chovateľovi zvierat možno poskytnúť podporu na úhradu nákladov a strát spôsobených nariadenými opatreniami (§ 45 zákona č. 39/2007 Z.z.).

2.4 Vyplatenie podpory

Chovateľovi zvierat možno poskytnúť podporu na úhradu nákladov a strát spôsobených nariadenými opatreniami (§ 45 zákona č. 39/2007 Z.z.).

SEKCIA 3 HIERARCHIA KONTROLNÝCH ORGÁNOV

3.1 Zodpovednosť za kontrolu slintačky a krívačky na území Slovenskej republiky má minister pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky. Výkonom kontroly je poverený hlavný veterinárny lekár.

- 3.2 Hlavný veterinárny lekár splnomocňuje pracovníka národného centra pre tlmenie chorôb, aby vypracoval a aktualizoval pohotovostný plán pre prípad podozrenia a výskytu slintačky a krívačky.

V prípade výskytu nákazy, bude národné centrum riadiť všetky činnosti v súlade s príkazmi hlavného veterinárneho lekára.

Miestne centrá sú zodpovedné za kontrolu SLAK (ohniská a obmedzenia) v rámci svojho regiónu.

SEKCIA 4 NÁRODNÉ CENTRUM PRE TLMENIE CHORÔB

- 4.1 Hlavný veterinárny lekár s podporou národného centra pre tlmenie chorôb je zodpovedný za:

- riadenie miestnych centier pre tlmenie chorôb
- styk s diagnostickými laboratóriami
- zabezpečenie finančných prostriedkov na uskutočnenie pohotovostného plánu
- zabezpečenie výcvikových programov a nominovanie pracovníkov pre verejné výcvikové programy
- zabezpečenie osvetových kampaní
- riadenie ostatných orgánov v prípade vzniku infekčnej choroby
- rozmiestnenie personálu a ostatných zdrojov do miestnych centier pre tlmenie chorôb
- určenie ochranných pásiem a pásiem dohľadu (pokiaľ je to nevyhnutné)
- uzavretie hraničných priechodov v prípade potreby
- schválenie uvoľnenia očkovacích látok a určenie vakcinačných pásiem
- zabezpečenie núdzových finančných zdrojov, určených na krytie nákladov spojených s epidémiou
- styk s poľnohospodárskymi obchodnými združeniami a médiami
- informovanie O.I.E.
- styk s Európskou komisiou
- informovanie kompetentnej autority členského štátu v prípade, že kontrolné pásma zasahujú na územie tohto štátu

- 4.2. Hlavný veterinárny lekár je oprávnený v naliehavých prípadoch priamo riadiť každého veterinárneho lekára, ktorý vykonáva odborné veterinárne činnosti na území Slovenskej republiky.
- 4.3. Národné centrum pre tlmenie chorôb je vybavené :
- potrebným zariadením a zásobami (prostriedkami komunikácie – telefónmi, faxmi)
 - mapami a inými materiálmi potrebnými na riadenie opatrení na tlmenie chorôb
 - zoznamami národných organizácií, ktoré musia byť kontaktované v prípade vypuknutia choroby (Príloha 10).

SEKCIA 5 KONTROLA NA MIESTNEJ ÚROVNI

- 5.1 Za pripravenosť na výskyt a kontrolu SLAK na miestnej úrovni je zodpovedný regionálny veterinárny lekár. Každé miestne centrum riadi obvykle inšpektor pre zdravie a ochranu zvierat, ktorý je zodpovedný priamo hlavnému veterinárnemu lekárovi Slovenskej republiky. Počet a umiestnenie regionálneho strediska/stredísk je také, že personál, ktorý pracuje mimo strediska sa môže ľahko dostať do každého chovu hospodárskych zvierat v rámci oblasti, ktorú má pod kontrolou a vrátiť sa v priebehu dňa. Existuje 40 regionálnych veterinárnych a potravinových správ a centier, ktoré sledujú zdravotný stav zvierat v svojom regióne. Mapa ukazujúca územie, ktoré pokrýva každé centrum, je v Prílohe 2 tohto národného pohotovostného plánu.
- 5.2 V prípade výskytu choroby môže regionálny veterinárny lekár určiť dočasné centrum pre tlmenie choroby v mieste výskytu infekčnej choroby.
- 5.3 Miestne centrá pre tlmenie chorôb sú vybavené potrebnými zariadeniami a zásobami, aby mohli okamžite zasiahnuť v prípade vzniku choroby. Zoznam formulárov a oznámení používaných miestnymi centrami je v Prílohe 3 tohto národného pohotovostného plánu. Zoznam osôb a organizácií, v oblasti zahrnutej do centra, ktoré musia byť kontaktované v prípade vypuknutia choroby je aktualizovaný a je stanovený postup hlásenia (Príloha 3 a Príloha 9).
- 5.4 V stave núdze môžu byť potrebné zariadenia a materiál dodané aj prostredníctvom súkromných firiem.
- 5.5 Miestne centrá pre tlmenie chorôb zodpovedajú za :
- implementovanie kontrolných opatrení s ohľadom na ochranu životného prostredia
 - riadenie a výkon miestnych kontrolných opatrení v prípade vzniku choroby
 - styk s národným centrom pre tlmenie chorôb, za vymedzenie ohniska, určenie rozsahu ochranných pásiem a pásiem pozorovania
 - zabezpečenie epizootologického vyšetrovania v spolupráci so skupinou odborníkov a za transport vzoriek do diagnostických laboratórií
 - udržiavanie spojenia s VÚ Zvolen v súvislosti s odberom a transportom vzoriek
 - styk s políciou pri izolovaní infikovaných chovov a pri iných obmedzeniach v regióne
 - dozor nad ohniskom a nad všetkými prácami v infikovaných chovoch, nad usmrcovaním zvierat a odstránením všetkých vnímavých zvierat postihnutých

slintačkou a krívačkou ako aj zvierat z kontaktných chovov, t. j. zvierat podozrivých z infekcie a kontaminácie (nákazy a nakazenia)

- dozor nad čistením a dezinfekciou infikovaných priestorov, materiálu a dopravných prostriedkov
- určenie vakcinačného tímu
- vyšetrenie chovov v ochrannom pásme a pásme pozorovania
- rozhodovanie vo veci premiestňovania zvierat, prepravy produktov živočíšneho pôvodu, živočíšnych vedľajších produktov, krmív a materiálov v ochrannom pásme a pásme dohľadu, ktoré môžu byť nositeľmi vírusu SLAK, uzatvorenie trhov a bitúnkov
- udržiavanie spojenia s políciou, poľnohospodárskymi a obchodnými spoločnosťami, farmármi, bitúnkami a ostatnými prevádzkovateľmi potravinárskych podnikov, kafilériami a ostatnými spracovateľmi VŽP, prevádzkovateľmi krmivárskych podnikov a pod.
- pravidelné informovanie verejnosti o rizikách infekcie a za pripravenosť v prípade vzniku infekčnej choroby na území svojho regiónu
- vykonávanie osvetových kampaní
- usporiadanie a zúčastňovanie sa na cvičeniach pre úspešné tlmenie chorôb
- súčinnosť pri ohodnocovaní vzniknutých škôd.

5.6 Povinnosti pri výskyte infekčnej choroby vyplynú i pre ďalšie orgány.

- polícia, armáda, orgány civilnej ochrany, colné orgány – budú asistovať pri zabezpečení infikovaných priestorov a kontrolovať pohyb v oblasti.

5.7 Miestne centrá pre tlmenie chorôb majú takéto zloženie

- koordinančný tím
- administratívny tím
- epizootologický tím
- eradikačný tím
- vakcinačný tím
- kontrolný tím

V prípade výskytu infekčnej choroby môže regionálny veterinárny lekár po konzultácii s nadriadeným orgánom požiadať o pomoc iné centrum.

5.8 Miestne centrum pre tlmenie chorôb bude v nepretržitom kontakte s národným centrom a skupinou odborníkov pre SLAK, aby sa určila správna stratégia eradikácie choroby.

SEKCIA 6 SKUPINA ODBORNÍKOV PRE SLAK

6.1 Skupiny odborníkov s podrobnými znalosťami o SLAK boli vytvorené v spolupráci s národným centrom pre tlmenie chorôb a VÚ Zvolen. (Príloha 4).

6.2 Skupiny odborníkov majú nasledujúce povinnosti

- v prípade primárneho ohniska spracovať epizootologické šetrenie na základe šetrení vykonaných epizootologickým tímom v ohnisku nákazy, ktoré poskytne rozsiahle zhodnotenie rizika

- v priebehu tlmenia choroby sa zaoberať vzniknutými konkrétnymi problémami a poskytovať rady miestnym centrám
- udržiavať si odborné znalosti pri zvládnutí naliehavých prípadov a znalosti o chorobách uvedených v Prílohe 1 zákona č.39/2007 Z.z. v rámci Slovenskej republiky a rozvíjať nové stratégie kontroly a techniky, ak je to potrebné
- školiť a poskytovať rady ostatnému personálu o núdzových opatreniach.

6.3 Správa o výskyte SLAK z primárneho ohniska popisuje

- situáciu v infikovanom chove,
- počet a druhy vnímavého a iného dobytká; metódy chovu,
- počet klinicky postihnutých zvierat a stanovený vek najstaršej lézie (lézií),
- veľkosť a umiestnenie chovu a jeho vzťah s ostatnými chovmi, verejnými cestami a pod.,
- miestna meteorologická situácia, pokiaľ nie je k dispozícii z neďalekej meteorologickej stanice,
- posledné premiestňovania (zvieratá a personál) do chovu a z chovu.

6.4. Na základe týchto zistení poskytne vedúci skupiny rady miestnemu alebo národnému centru o

- možnom pôvode infekcie,
- pravdepodobnej dobe zavlečenia a trvania infekcie,
- chovy, v ktorých je najväčšie riziko rozširovania vzduchom alebo premiestňovaním (kontaktné chovy),
- sledovanie a iné opatrenia, ktoré sa musia vykonať za účelom obmedzenia šírenia.

6.5. Skupina má k dispozícii zariadenie na odber vzoriek (pre 250 zvierat) a komunikačné zariadenie. Môže byť poskytnuté mobilné vybavenie a umiestnené len za dezinfekčnú bariéru mimo infikovaných priestorov.

6.6. Skupina odborníkov nie je zodpovedná za zabíjanie a odstraňovanie zvierat a iné rutinné opatrenia v infikovaných priestoroch. Tieto úlohy sú povinnosťou miestnych centier pre tlmenie SLAK.

SEKCIA 7 ĽUDSKÉ ZDROJE POŽADOVANÉ V PRÍPADE NÚDZOVÝCH SITUÁCIÍ

7.1. Slovenská republika má dostatok ľudských zdrojov (Príloha 5) vrátane personálu laboratórnej diagnostiky (Sekcia 9), zariadenia a materiálneho vybavenia (Príloha 9) a infraštruktúry (Sekcia 3) na zabezpečenie rýchlej a efektívnej eradikačnej kampane. Ku koncu roka 2021 nie je v Slovenskej republike žiadny región s mimoriadne vysokou hustotou populácie ošipaných/dobytká.

7.2. Národné centrum pre tlmenie chorôb má k dispozícii zoznam veterinárnych lekárov a administratívnych pracovníkov, ktorí môžu byť privolaní v prípade výskytu SLAK. K dispozícii je 40 miestnych centier s vybavením (Príloha 9) i personálom. Hlavný veterinárny lekár je podľa § 6 zákona č. 39/2007 Z.z. oprávnený v naliehavých prípadoch priamo riadiť každého veterinárneho lekára, ktorý vykonáva odborné veterinárne činnosti na území SR, nariadiť núdzové opatrenia, ako aj riadiť zamestnancov orgánov verejnej správy a iné osoby, ktorých činnosti sú potrebné na kontrolu alebo eradikáciu choroby zvierat. Nasadenie a koordináciu pracovníkov do

iných regionov/okresov bude riadiť národné centrum.

7.3. Školení pracovníci pre prípad výskytu SLAK (alebo so skúsenosťami so SLAK) sú uvedení v Prílohe 5.

7.4. Slovenská republika má okamžite k dispozícii dostatočný počet školených pracovníkov na prácu až v 10 ohniskách ochorenia, v ktoromkoľvek čase a na riadne vykonávanie dohľadu v ochrannom pásme o polomere 3 km v každom z nich.

SEKCIA 8 SMERNICE PRE ZAMESTNANCOV

Operačný manuál pre SLAK je v Prílohe 6.

SEKCIA 9 DIAGNOSTICKÉ LABORATÓRIÁ

9.1 Diagnostické laboratóriá pre SLAK

Každé centrum pre tlmenie chorôb má okamžitý a nepretržitý prístup do diagnostického laboratória pre slintačku a krívačku v SR.

V prípade vypuknutia slintačky a krívačky a surveillance pri zdolávaní nákazy laboratórium VÚ Zvolen môže vykonať diagnostické vyšetrenie nízkorizikových vzoriek:

- krvné vzorky z chovov bez klinických príznakov na sérologické vyšetrenie
- vzorky určené na virologické vyšetrenie, inaktivované pri odbere v lyzačnom pufri (*RLT*) a následne transportované do laboratória na vyšetrenie metódou RT PCR (*real time PCR*)

Laboratórium je vybavené a spôsobilé pre poskytovanie rýchlej prvotnej diagnózy a tak isto pre rozsiahly sérologický surveillance. Diagnostické laboratórium má zariadenia pre post mortem vyšetrenie.

Maximálny počet vzoriek sérologicky vyšetrovaných týždenne je 3000. Vo všetkých podozrivých ohniskách sa odoberajú vhodné vzorky a rýchlo sa prepravujú podľa protokolu do diagnostického laboratória. Vedúci národného centra pre tlmenie chorôb stanoví zodpovednosť za riadenie tohoto postupu.

Laboratóriá sú spôsobilé na vykonávanie testov na SLAK minimálne podľa štandardov OIE manuálu a v súlade s ustanoveniami “Diagnostické testy na diagnostikovanie vezikulárneho vírusového ochorenia v rámci EÚ” a “Štandardy pre diagnostikovanie vezikulárneho vírusového ochorenia v rámci Európskej únie”.

VÚ Zvolen je autorizovaný ŠVPS SR na odber, balenie a zasielanie vzoriek na virologické vyšetrenie do laboratória: Friedrich-Loeffler-Institute, Federal Research Institute for Animal Health, Insel Riems, Federal Republic of Germany, vzhľadom k tomu, že virologická diagnostika SLAK (manipulácia s terénnym vírusom) vyžaduje vysokú úroveň bezpečnosti BSL 3 (*biosecurity level*).

Medzi diagnostickým laboratóriom VÚ Zvolen, hlavným veterinárnym lekárom, národným centrom pre tlmenie chorôb a skupinou odborníkov existuje systém priamej komunikácie.

SEKCIA 10 NÚDZOVÁ VAKCINÁCIA

- 10.1 Pohotovostný plán pre núdzovú vakcináciu a je uvedený v Prílohe 7. Plán bude použitý, keď bude vakcinácia proti SLAK schválená Európskou komisiou.
- 10.2 Informácia o antigénnej štruktúre vírusu spôsobujúceho epidémiu a o najvhodnejšom používanom druhu očkovacej látky sa v prípade núdzovej situácie získa z referenčného laboratória Spoločenstva.
- 10.3 Národné centrum pre tlmenie chorôb bude zodpovedné za získanie očkovacej látky, berúc do úvahy legislatívu Spoločenstva a za jej dodanie do oblastí, v ktorých sa bude používať.
- 10.4 V pláne je uvedené množstvo očkovacej látky, ktorá sa bude požadovať a opatrenia, ktoré boli vykonané na jej distribúciu, vrátane udržiavania v chlade od jej obdržania z banky očkovacích látok Spoločenstva po skladovanie a miesto jej použitia.

Vakcinačné vybavenie dostačujúce na podávanie veľkých množstiev očkovacej látky v krátkom čase, zariadenie, s ktorým sa označujú vakcinované zvieratá a potrebné formuláre sa uchovávajú v sklade za účelom rýchlej prepravy do miestneho centra pre tlmenie chorôb v oblastiach, v ktorých sa budú používať.

Zoznam je zostavený veterinárnym, technickým a administratívnym pomocným personálom, školeným v postupoch vakcinácie a ktorý by bol rozmiestnený do centier pre núdzovú vakcináciu.

Centrum pre núdzovú vakcináciu bude zriadené v rámci miestneho centra pre tlmenie chorôb alebo v jeho blízkosti a bude pod kontrolou vedúceho miestneho centra.

Každý vakcinačný tím sa skladá z veterinárneho lekára a technického asistenta.

Pred tým, ako sa vykoná vakcinácia stáda, budú zvieratá klinicky vyšetrené a budú vakcinované len vtedy, ak boli bez príznakov slintačky a krívačky. Ak sa nemôže vylúčiť prítomnosť slintačky a krívačky, prípad bude postúpený miestnemu centru pre tlmenie chorôb za účelom rozhodnutia o ďalšom postupe.

SEKCIA 11 TRÉNINGOVÉ PROGRAMY

- 11.1 Pre veterinárnych lekárov, technických asistentov a administratívny pomocný personál orgánov štátnej správy vo veterinárnej oblasti je zavedený jednotný program školení pre tlmenie a eradikáciu slintačky a krívačky.
- 11.2 Školenie pre skupinu odborníkov a pre kľúčových členov národného centra pre tlmenie chorôb je v rámci programu kurzov o nákazlivých chorobách v celom Spoločenstve a zahŕňa patogenézu, klinickú a laboratórnu diagnostiku, epizootológiu, sledovanie a surveillance, všeobecné a špecifické kontrolné opatrenia, používanie meteorologických a prediktívnych údajov a postupy v infikovaných chovoch.
- 11.3 Tréningové (simulačné) cvičenia pre ostatných zamestnancov organizuje ŠVPS SR a skupina odborníkov za pomoci zamestnancov na všetkých úrovniach, ktorí majú skúsenosti s touto chorobou. Tréningový program zahŕňa:
 - úvod do problematiky (SLAK– etiológia, patogenéza, epizootológia, symptómy atd.),
 - stanovenie diagnózy slintačky a krívačky,

- postupy v podozrivých a známych infikovaných chovoch,
- epizootologické šetrenie,
- postupy v ochrannom pásme a pásme pozorovania,
- sledovanie a surveillance,
- postupy v národnom centre pre tlmenie chorôb,
- postupy v miestnom centre pre tlmenie chorôb,
- ochrana zvierat (welfare) počas zabíjania a v chovoch s reštrikčnými opatreniami,
- uchovávanie záznamov na všetkých stupňoch,
- komunikácia a hlásenie v rámci organizačnej štruktúry,
- úlohy/povinnosti centier pre tlmenie chorôb a skupiny odborníkov,
- účinný rozhodovací proces,
- hlásenia (notifikácia) a postupy publicity.

Úradné školenia sa uskutočňujú pravidelne za účelom podporovania informovanosti a spôsobilosti a s cieľom zabezpečiť, aby boli poskytnuté novým pracovníkom na začiatku ich pracovného zaradenia teoretické a praktické vedomosti o slintačke a krívačke.

Okrem takýchto pravidelne sa uskutočňovaných úradných školení, z ktorých niektoré sú simulačnými cvičeniami, sa v dvojročných intervaloch uskutočňujú pohotovostné cvičenia, ktoré pokiaľ možno čo najrealistickejšie simulujú postupy tlmenia chorôb. Intenzívne a extenzívne systémy produkcie dobytku a chovy so zmiešanými druhmi zvierat sú zahrnuté v týchto cvičeniach. Zariadenia sú k dispozícii na:

- podporu operatívneho riadenia v ohnisku,
- poskytovanie rýchleho sledovania kontaktných chovov a rizikových stád,
- simulovanie rozširovania ochorenia medzi chovmi,
- porovnávanie následkov rôznych kontrolných stratégií,
- riešenie možných problémov, ktoré sa pravdepodobne reálne vyskytnú.

Pracovníci laboratórnej diagnostiky sa aktívne zúčastňujú na simulačných cvičeniach, okrem toho absolvujú špeciálne školenia o laboratórnych diagnostických technikách.

Efektívnosť každého pohotovostného cvičenia v reálnom čase je vyhodnotená, pripravená je správa a skúsenosť sa využíva na zdokonalenie plánovania následných tréningových podujatí.

SEKCIA 12 PUBLICITA A INFORMOVANIE VEREJNOSTI O SLAK

- 12.1 Cieľom publicity a informačných kampaní je zabezpečiť rozsiahlu informovanosť o slintačke a krívačke, o klinických príznakoch, aby osoby, ktoré sú v pravidelnom kontakte s vnímavými zvieratami, okamžite hlásili podozrenie na SLAK. Informovanosť je zabezpečená odbornými článkami v časopisoch, organizovaním prednášok, kurzov, prostredníctvom médií, zverejnením informácií na webovej stránke Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR: www.svps.sk.
- 12.2 Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky vydáva v závislosti od nálezovej situácie informatívne materiály, prípadne letáky o SLAK, ktoré sú určené pre chovateľov zvierat.
- 12.3 Regionálne veterinárne a potravinové správy udržiavajú kontakt s chovateľmi, informujú ich o meniacej sa aktuálnej nálezovej situácii v prípade ohrozenia Slovenskej republiky touto chorobou, v členských štátoch Európskej Únie a v tretích krajinách.

Prílohy

1. Národné centrum pre tlmenie chorôb zvierat
2. Mapa ukazujúca územie, ktoré pokrývajú miestne centrá pre tlmenie chorôb
3. Zoznam formulárov a hlásení používaných miestnymi centrami pre tlmenie chorôb
4. Skupiny odborníkov pre SLAK
5. Veterinárni lekári školení pre prípad výskytu SLAK (alebo so skúsenosťami so SLAK)
6. Operačný manuál pre SLAK.
7. Pohotovostný plán pre vakcináciu
8. Miestne centrá pre tlmenie chorôb
9. Vybavenie miestnych centier pre tlmenie chorôb
10. Zoznam národných organizácií, ktoré musia byť kontaktované v prípade vypuknutia SLAK

Príloha č.1.

Slovenská republika

Národné centrum pre tlmenie chorôb zvierat

Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky
Botanická 17
843 12 Bratislava

Funkciu vedúceho Národného centra pre tlmenie chorôb zvierat plní vedúci odboru zdravia a ochrany zvierat ŠVPS SR

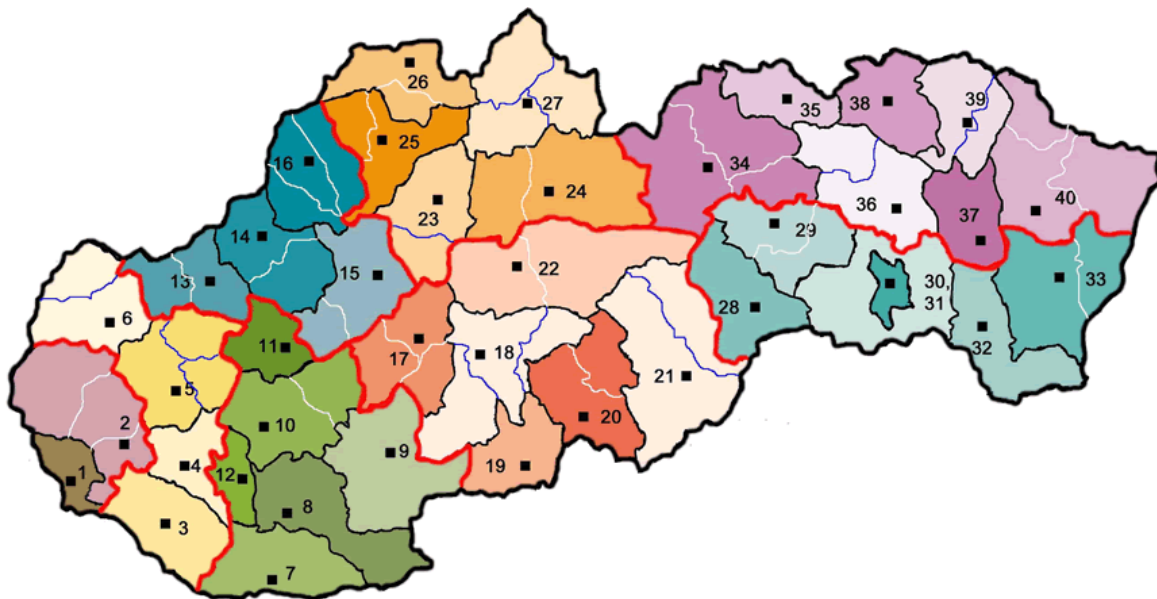
MVDr. Martin CHUDÝ
tel.: 02/602 57 230, 02/602 57 229
+421 905 589 169
fax : 02/602 57 247
E-mail : martin.chudy@svps.sk

Príloha č.2.

Slovenská republika

Mapa ukazujúca územie, ktoré pokrývajú miestne centrá pre tlmenie chorôb.

1	Bratislava	13	Nové Mesto nad Váhom	28	Rožňava
2	Senec	14	Trenčín	29	Spišská Nová Ves
3	Dunajská Streda	15	Púchov	30	Košice – mesto
4	Galanta	16	Prievidza	31	Košice – okolie
5	Trnava	17	Žiar nad Hronom	32	Trebišov
6	Senica	18	Zvolen	33	Michalovce
7	Komárno	19	Veľký Krtíš	34	Poprad
8	Nové Zámky	20	Lučenec	35	Stará Ľubovňa
9	Levice	21	Rimavská Sobota	36	Prešov
10	Nitra	22	Banská Bystrica	37	Vranov nad Topľou
11	Topoľčany	23	Martin	38	Bardejov
12	Šaľa	24	Liptovský Mikuláš	39	Svidník
		25	Žilina	40	Humenné
		26	Čadca		
		27	Dolný Kubín		

Príloha č.3.

Slovenská republika

Zoznam formulárov a hlásení používaných miestnymi centrami pre tlmenie nákaz.

Názov formulára
Hlásenie o podozrení na SLAK
Epizootologické šetrenie pri podozrení/potvrdení na SLAK
Veterinárne opatrenia pri podozrení/potvrdení na SLAK
Správa o výskyte slintačky a krívačky
Denné hlásenie o epizootologickej situácii pri výskyte SLAK
Veterinárne opatrenia pri potvrdení SLAK (v ohnisku, v ochrannom pásme, v pásme dohľadu, pre kontaktné chovy)
Súpis chovateľov a počty zvierat vyšetrených (ochranne vakcinovaných) na SLAK (v ohnisku, v ochrannom pásme, v pásme dohľadu)
Epizootologické šetrenie pri potvrdení SLAK (v ohnisku, v kontaktných chovoch)
Žiadanka na veterinárne laboratórne vyšetrenie
Správa o zániku ohniska SLAK
Zrušenie veterinárnych opatrení
Úradný záznam o vykonaní predbežného a záverečného čistenia a dezinfekcie
Úradný záznam o usmrtení zvierat v ohnisku
Úradný záznam z kontroly

Príloha č.4.

Slovenská republika
Skupiny odborníkov pre slintačku a krívačku.

1. Skupina odborníkov

vedúci skupiny - MVDr. Valerián KVOKAČKA, RVPS Prešov,
tel. : 051/771 11 24, + 421 902 628 223
fax : 051/749 36 51
E-mail : ZdravieZvierat.PO@svps.sk

člen – MVDr. Juraj DUŠEK, RVPS Dolný Kubín
tel. : 043/582 09 30, 043/582 09 32, + 421 911 862 841
fax : 043/586 28 41
E-mail : ZdravieZvierat.DK@svps.sk

člen – MVDr. Vladimír GAJDOŠ, RVPS Košice - okolie
tel.: 055/62 222 67, + 421 915 551 622
fax : 055/62 33 69
E-mail : ZdravieZvierat.KS@svps.sk

člen – Prof. MVDr. Anna ONDREJKOVÁ, PhD., UVLF Košice
tel.: + 421 915 984 647
E-mail : anna.ondrejкова@uvlf.sk

člen – PaedDr. Imrich ŠUBA, PhD., Slovenská poľovnícka komora Bratislava
tel.: 02/572 03 311-2, + 421 903 434 523
E-mail : spk@polovnictvo.sk

Zástupca VÚ Zvolen, tel. : 045/530 28 03, 045/530 28 04

2. Skupina odborníkov

vedúci skupiny - MVDr. Rudolf SMRIGA, RVPS Rimavská Sobota,
tel. : 047/58 111 38, + 421 918 588 857
fax : 047/562 74 39
E-mail : Riaditel.RS@svps.sk

člen – MVDr. Viktor CSERY, RVPS Komárno
tel. : 035/77 31 235, + 421 918 053 718
fax : 035/773 12 34
E-mail : ZdravieZvierat.KN@svps.sk

člen - MVDr. Róbert GRIČ, RVPS Topoľčany,
tel.: 038/532 25 36, 038/532 15 81, +421 904 138 721
fax : 038/532 60 68
E-mail : ZdravieZvierat.TO@svps.sk

člen – Ing. Martina HUSTINOVÁ, Slovenská poľovnícka komora Bratislava
tel.: 02/572 03 323, + 421 910 707 082
E-mail : priroda@polovnictvo.sk

člen – Ing. Jozef BUČKO, PhD., Národné lesnícke centrum Zvolen
tel.: 045/531 42 99, + 421 911 540 096
E-mail : jozef.bucko@nlcsk.org

Zástupca VÚ Zvolen, tel. : 045/530 28 03, 045/530 28 04

Príloha č.5.

Slovenská republika

Zamestnanci školení pre prípad výskytu SLAK (alebo so skúsenosťami so SLAK).

(i) Počet zamestnancov, ktorí môžu byť povolaní v prípade výskytu SLAK v SR

Všetkých cca 980 zamestnancov je školených v istých aspektoch kontroly SLAK a v prípade najhoršieho scenára môžu byť povolaní. Avšak v praxi okolo 600 úradných veterinárnych lekárov môže byť povolaných kedykoľvek a navyše okolo 50 veterinárnych technikov na pomoc miestnym centrom pre tlmenie nákaz. Zoznam týchto veterinárnych lekárov a technikov je uvedený v regionálnych pohotovostných plánoch a uchováva sa v národnom centre. V tomto zozname je uvedené:

- Meno a lokalizácia členov personálu
- Kvalifikácia, napríklad veterinárny lekár
- Praktické skúsenosti skupiny 1 (špecifikovanie ochorenia)
- Vykonané školenie

Všetci zamestnanci, ktorí nie sú pod priamou kontrolou hlavného veterinárneho lekára majú stálu dohodu medzi hlavným veterinárnym lekárom a zamestnávateľmi o okamžitom uvoľnení takýchto zamestnancov.

(ii) Počet zamestnancov školených alebo so skúsenosťami na kontrolu slintačky a krívačky

Všetci úradní veterinárni lekári sú školení a videli hoci len na videonahrávkach klinické príznaky slintačky a krívačky ako súčasť nástupnej praxe, pravidelných školení organizovaných Inštitútom pre vzdelávanie veterinárnych lekárov v Košiciach, prípadne školeniach organizovaných v rámci I. postgraduálneho školenia. V dôsledku skutočnosti, že sa slintačka a krívačky vyskytla poslednýkrát na území Slovenskej republiky v roku 1973 len veľmi málo súčasných zamestnancov má skúsenosti s ohniskom choroby.

(iii) Počet zamestnancov schopných používať niektorý z jazykov členských štátov EÚ v prípade výskytu slintačky a krívačky

- Zoznam veterinárnych lekárov a technikov schopných plynule používať niektorý z jazykov členských štátov EÚ je uvedený v rámci regionálnych pohotovostných plánov a je uchovávaný v národnom centre.

Okrem nich sú to ďalší veterinárni lekári, ktorých jazykové schopnosti sú slabšie, avšak môžu byť využité. Jazyky sú nasledujúce:

Angličtina

Francúzština

Taliančina

Nemčina

Španielčina.

Slovenská republika informuje každoročne Komisiu o:

- počte veterinárnych lekárov, ktorí sú k dispozícii pri plnení povinností v súvislosti so SLAK
- počte veterinárnych lekárov s praktickými skúsenosťami o chorobách, ktoré sú uvedené v Prílohe 1 zákona č.39/2007 Z. z.
- spôsobilosti pracovníkov orgánov štátnej správy vo veterinárnej oblasti pracovať s viac ako jedným jazykom Spoločenstva

Zamestnanci v miestnom centre

- vedúci miestneho centra
- veterinárni lekári školení v
 - diagnóze uvedených chorôb
 - zabíjaní, čistení a dezinfekcii a iných postupoch v infikovaných priestoroch
 - kontrolách premiestňovania
- podporný personál školený
 - v postupoch v infikovaných priestoroch
 - kontrolách premiestňovania
- zamestnanci úradu školení v uchovávaní záznamov, požadovaných na diagnózu infekcie

Zamestnanci sa zúčastňujú kurzov za účelom získania schopnosti okamžite konať v prípade výskytu SLAK.

Skupiny odborníkov

- vedúci skupiny odborníkov - veterinárny lekár, skúsený alebo školený v epizootológii a klinickej diagnóze
- veterinárny lekár so skúsenosťami alebo školený v zabíjaní, odstraňovaní kadáverov, čistení a dezinfekcii
- odborník diagnostického laboratória, skúsený vo vykonávaní laboratórneho testu.

Skupina odborníkov má prístup k meteorologickým posudkom a predpovediam. Skupina je pravidelne školená v epizootologických, diagnostických a kontrolných postupoch (Sekcia 11)

Príloha č.6.

Slovenská republika

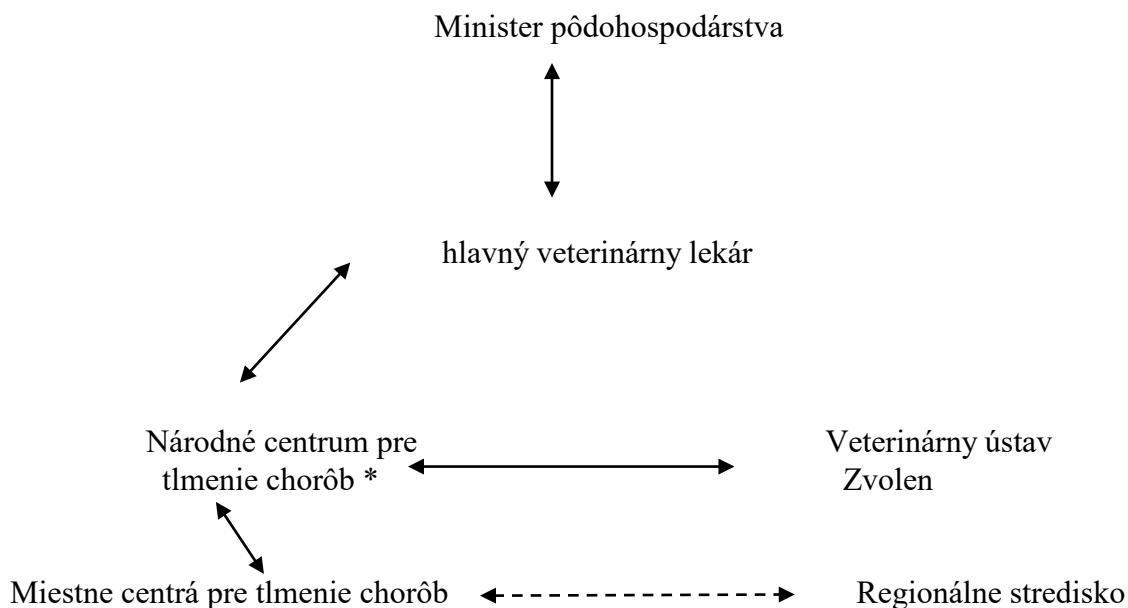
Operačný manuál pre SLAK

Právny základ pre

- hlásenie podozrenia z choroby,
- zabíjanie zvierat, oceňovanie a vyplácanie kompenzácií,
- zničenie tiel a prístup na miesta, ktoré sa budú používať na tento účel,
- sanitárne a iné postupy v infikovaných priestoroch,
- kontrola premiestňovaní,
- núdzová vakcinácia.

Organizačná schéma v prípade výskytu SLAK

- národné centrum pre tlmenie chorôb,
- miestne centrum pre tlmenie chorôb,
- skupiny odborníkov.

Zodpovednosť za kontrolu slintačky a krívačky na území Slovenskej republiky má minister pôdohospodárstva Slovenskej republiky. Výkonom kontroly je poverený hlavný veterinárny lekár.

Hlavný veterinárny lekár splnomocňuje pracovníka národného centra pre tlmenie chorôb, aby vypracoval a aktualizoval pohotovostný plán pre prípad podozrenia a výskytu slintačky a krívačky.

V prípade výskytu infekčnej choroby riadi národné centrum všetky činnosti v súlade s pokynmi hlavného veterinárneho lekára.

Miestne centrá pre tlmenie chorôb sú zodpovedné za kontrolu slintačky a krívačky (ohniská a obmedzenia) v rámci svojho regiónu.

1. Predbežné opatrenia

1.1 Ohlásenie choroby

Výskyt alebo podozrenie z výskytu slintačky a krívačky musí byť okamžite ohlásené hlavnému veterinárnemu lekárovi SR a príslušnej RVPS.

1.2 Postup vyšetrovania

Po prijatí hlásenia výskytu alebo podozrenia zo slintačky a krívačky v hospodárstve s vnímavými zvieratami alebo na iných miestach RVPS bezodkladne vykoná šetrenie (Článok 6 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687) s cieľom potvrdiť alebo vylúčiť AI (klinické vyšetrenie držaných zvierat a odber vzoriek na laboratórne vyšetrenie) a chov zaradí pod úradný dohľad.

V čase, keď sa vyšetrovanie začne a v prípade, že klinické príznaky svedčia na SLAK, musí byť okamžite informované národné centrum pre tlmenie chorôb, aby sa mohli urobiť prípravy pre zvládnutie tejto choroby, ak bude potvrdená, vrátane založenia miestneho centra pre tlmenie chorôb a skupiny odborníkov.

Poverený úradný veterinárny lekár, vykonávajúci vyšetrovanie v chove s podozrením na SLAK, musí mať so sebou vybavenie podľa prílohy 1 a 2 Operačného manuálu.

V prípade chovu s veľkým množstvom zvierat môže byť pre potreby vyšetrovania potrebné nasadiť viac ako jedného veterinárneho lekára a zabezpečiť asistenciu technického personálu.

Pri prvom podozrení z výskytu je nevyhnutná účasť pracovníka VÚ Zvolen na zabezpečenie správneho odberu a balenia vzoriek, s následným odoslaním do laboratória v SRN.

2. Predbežné opatrenia v prípade podozrenia na SLAK

2.1 Povinnosti prevádzkovateľov v prípade podozrenia na SLAK, nariadenie opatrení

V prípade podozrenia na SLAK pri držaných zvieratách musia prevádzkovatelia prijať tieto opatrenia na kontrolu chorôb s cieľom zabrániť jej rozšíreniu z postihnutých zvierat a zariadení, za ktoré sú zodpovední, na iné nepostihnuté zvieratá alebo ľudí, kým príslušný orgán nevyhlási výskyt choroby:

- izolovať všetky zvieratá podozrivé z infekcie,
- držať izolovane maštalný hnoj vrátane podstielky a použitého steliva a akýkoľvek produkt, materiál alebo látku, ktoré môžu byť kontaminované a prenášať SLAK a chrániť ich pred hmyzom a hlodavcami, držanými zvieratami druhov, ktoré nie sú v zozname, a voľne žijúcimi zvieratami, a to v rozsahu, ktorý je technicky a prakticky možný,
- vykonať primerané dodatočné opatrenia biologickej bezpečnosti s cieľom zabrániť akémukoľvek riziku šírenia choroby,
- ukončiť každé premiestňovanie držaných zvierat druhov zo zoznamu zo zariadenia alebo do zariadenia,
- zabrániť premiestňovaniu, ktoré nie je nevyhnutné, pokiaľ ide o zvieratá druhov, ktoré nie sú v zozname, produkty, materiály, látky, osoby a dopravné prostriedky zo zariadenia alebo do zariadenia,
- zabezpečiť, aby boli aktualizované záznamy týkajúce sa výroby, zdravia a vysledovateľnosti,
- poskytnúť príslušnému orgánu na jeho žiadosť všetky relevantné informácie týkajúce sa SLAK a

- dodržiavať všetky pokyny vydané príslušným orgánom, pokiaľ ide o kontrolu slintačky a krívačky, v súlade s Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/429 a Delegovaným nariadením Komisie 2020/687.

Výrazné oznámenie o podozrení na slintačku a krívačku bude umiestnené na každom vstupe do hospodárstva.

Majiteľ musí byť inštruovaný, že aj keď úradný veterinárny lekár vykoná úradnú inventúru chovu z epizootologických dôvodov (časť 2.4), je povinný viesť evidenciu všetkých vnímavých zvierat podľa kategórií v hospodárstve a zoznam upresniť počtom zvierat, ktoré uhynuli alebo sa infikovali od ostatných zvierat v maštaliach. Zoznam sa pravidelne upravuje narodením alebo uhynutím zvierat počas doby podozrenia. Informácie na zozname musia byť na požiadanie predložené a pri každej kontrole dozorných orgánov môžu byť skontrolované.

Urgentné kontroly sa týkajú iba chovov, v ktorých je vyslovené podozrenie na SLAK. Ak národné centrum pre tlmenie chorôb považuje za potrebné, mali by sa kontroly rozšíriť aj na iné hospodárstva, ktoré sú v kontakte s hospodárstvom, v ktorom je vyslovené podozrenie na SLAK a ktoré by mohli byť ohrozené v prípade potvrdenia choroby.

Opatrenia uvedené vyššie zostanú v platnosti, kým sa úradne nevytlúči podozrenie na slintačku a krívačku.

V prípade potreby bude policajný zbor požiadany o pomoc pri uplatňovaní obmedzení.

2.2 Šetrenie zo strany príslušného orgánu v prípade podozrenia na SLAK v zariadení

1. V prípade podozrenia na slintačku a krívačku pri držaných zvieratách v zariadení príslušný orgán ihneď vykoná šetrenie s cieľom potvrdiť alebo vylúčiť jej výskyt v súlade s článkom 9 ods. 1, 3 a 4 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/689.

2. Príslušný orgán zabezpečí, aby úradní veterinárni lekári v priebehu šetrenia uvedeného v odseku 1 vykonali aspoň:

- klinické vyšetrenia držaných zvierat druhov zo zoznamu v zariadení a
- odber vzoriek na laboratórne vyšetrenia.

2.3 Predbežné obmedzenia a opatrenia biologickej bezpečnosti v prípade podozrenia na slintačku a krívačku pri držaných zvieratách v zariadení

1. V prípade **podozrenia** na slintačku a krívačku v zariadení príslušný orgán s cieľom zabrániť šíreniu choroby z postihnutých zvierat a zo zariadenia na iné zvieratá, ktoré nie sú postihnuté, alebo na ľudí, dá zariadenie pod úradný dohľad a ihneď uloží tieto predbežné obmedzenia a opatrenia biologickej bezpečnosti:

- zákaz premiestňovania držaných zvierat druhov zo zoznamu (vnímavých na SLAK) do zariadenia a zo zariadenia,
- zákaz premiestňovania držaných zvierat iných druhov (nevnímavých na SLAK) do zariadenia a zo zariadenia,
- zákaz premiestňovania akéhokoľvek produktu, materiálu alebo látky, ktoré môžu byť kontaminované vírusom SLAK alebo ich môžu prenášať, zo zariadenia,
- izoláciu držaných zvierat druhov zo zoznamu a ochranu pred voľne žijúcimi zvieratmi, zvieratami druhov, ktoré nie sú v zozname a ak je to potrebné, pred hmyzom a hlodavcami,
- zákaz usmrcovania zvierat druhov zo zoznamu, ak ho nepovolí príslušný orgán,
- zákaz premiestňovania produktov, materiálov, látok, osôb a dopravných prostriedkov, ktoré nie je nevyhnutné, do zariadení.

2. Z niektorých opatrení môže príslušný orgán povoliť premiestňovanie zvierat a produktov zo zariadenia, v ktorom je podozrenie na AI po analýze rizika v súlade s Článkom 7 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

3. Ak sa udelia výnimky stanovené v bode 2, príslušný orgán môže zariadeniu určenia uložiť opatrenia na kontrolu chorôb stanovené v bode 1.
4. Príslušný orgán môže v zariadení, v ktorom existuje podozrenie na SLAK, nariadiť preventívne usmrtenie zvierat druhov zo zoznamu, ak si to vyžaduje epidemiologická situácia.
5. Všetky vedľajšie živočíšne produkty z mŕtvych zvierat, ktoré uhynuli alebo boli usmrtené v zariadení, v ktorom existuje podozrenie na SLAK, sa spracujú alebo zlikvidujú v súlade s nariadením (ES) 1069/2009 s cieľom zabezpečiť, aby bol vírus inaktivovaný a aby sa zabránilo šíreniu choroby na nepostihnuté zvieratá alebo na ľudí.

2.4 Analýza inventára a zoznamov v prípade podozrenia na slintačku a krívačku pri držaných zvieratách v zariadení

1. V prípade **podozrenia** na slintačku a krívačku v zariadení príslušný orgán nariadi prevádzkovateľom zariadení, v ktorých existuje podozrenie na chorobu, aby bezodkladne zostavili a viedli aktualizovaný „**Inventár**“ s týmito položkami a overí, či to uskutočnili:

- druhy, kategórie a počet zvierat držaných v zariadení,
- individuálne identifikačné číslo všetkých zvierat druhov, pre ktoré je individuálne označenie povinné v súlade s Delegovaným nariadením Komisie (EÚ) 2019/2035,
- druhy, kategórie a počet držaných zvierat druhov, ktoré sa narodili, uhynuli, vykazovali klinické príznaky alebo môžu byť infikované alebo kontaminované slintačkou a krívačkou v zariadení,
- každý produkt, materiál alebo látku, ktoré môžu byť kontaminované vírusom SLAK alebo ho môžu prenášať, v zariadení a
- v relevantných prípadoch, všetky miesta, ktoré môžu umožniť prežitie vektorov vírusu SLAK v zariadení.

2. Ak zariadenie pozostáva z niekoľkých epizootologických jednotiek, vyššie uvedené informácie sa uvedú pre každú jednotku (krdel').

2.4.1 Epizootologické šetrenie

Pri **podozrení** na SLAK miestne centrum pre tlmenie chorôb vykoná epizootologické šetrenie za účelom zistenia:

- dĺžky trvania ochorenia v chove pred nahlásením podozrenia,
- možného pôvodu ochorenia v chove a identifikácie iných chovov, kde sa môžu nachádzať vnímavé zvieratá, ktoré sa mohli infikovať z toho istého zdroja,
- identifikácie každého kontaktného chovu, najmä pohybom zvierat, uhynutých zvierat, konzumných a násadových vajec, mäsa, áut, vybavenia, materiálov alebo ľudí prenášajúcich vírus do alebo z iných chovov, v ktorých sú zvieratá vnímavé na slintačku a krívačku.

V rámci epizootologického šetrenia príslušný orgán analyzuje minimálne tieto záznamy zariadenia, v ktorom existuje **podozrenie** na SLAK (Článok 8, ods. 3 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687):

- „Inventár“ – popísaný v bode 2.4.
- záznamy týkajúce sa pôvodu držaných zvierat druhov zo zoznamu a dátumu ich príchodu do zariadenia a odchodu zo zariadenia,
- záznamy týkajúce sa pôvodu a dátumu príchodu do zariadenia a odchodu zo zariadenia iného relevantného prepravného premiestňovania,
- záznamy o produkcii a
- záznamy týkajúce sa návštev zariadenia, ak sú k dispozícii.

Analýza vyššie uvedených záznamov zahŕňa prinajmenšom obdobie monitorovania 21 dní pred dátumom, kedy bolo nahlásené podozrenie.

2.4.2 Rozšírenie obmedzení na premiestňovanie zvierat

Ak má úradný veterinárny lekár dôkaz o tom, že sa slintačka a krívačka mohla zavliecť z iných chovov do podozrivého chovu, alebo že slintačka a krívačka mohla byť nejakým spôsobom zavlečená z podozrivého chovu na iné chovy, aj v týchto ďalších chovoch musia byť nariadené opatrenia podľa časti 2.1 a 2.3, kým sa podozrenie na slintačku a krívačku v hospodárstve úradne nevytlúči.

Pre zvieratá, pre ktoré platia opatrenia, bude povolené iba nutné zabitie pod úradným dozorom počas 15-dňového obdobia, po klinickom vyšetrení úradným veterinárnym lekárom, ktoré potvrdí, či sú vnímavé zvieratá v chove bez príznakov choroby.

2.5 Klinické vyšetrenie

Pred klinickým vyšetrením chovu si úradný veterinárny lekár navlečie ochranný odev a zabezpečí osobnú dezinfekciu.

K dispozícii má mať súpis jednotlivých druhov a kategórií zvierat v hospodárstve – býky, kravy, ostatný dobytok, mladý dobytok, teľatá, ovce, kozy, kance, prasnice, chovné prasnice, jatočné ošípané, odstavčatá a ciciaky. V každej kategórii presný záznam o počte uhynutých zvierat, zvierat s klinickými príznakmi a bez príznakov. Načrtnutý plán chovu musí zahŕňať budovy v hospodárstve s označením počtu zvierat v každej kategórii a v každom chove.

Je potrebné urobiť podrobné vyšetrenie všetkých zvierat s výskytom lézií svedčiacich na slintačku a krívačku, ako aj iných príznakov choroby, vrátane horúčky a ich identifikáciu a zaznamenať miesto ich pobytu v chove.

Pri vyšetrovaní nôh zvierat alebo iných miest, kde je možné nájsť vezikulárne lézie, je nutné očistiť príslušné oblasti, aby bolo možné vyšetrenie vykonať. Látky použité na vyčistenie rán by nemali obsahovať mydlo, detergent alebo dezinfekčný roztok, aby neovplyvnili prítomnosť vírusu vo vzorkách určených na laboratórne vyšetrenie. Na čistenie by sa mala použiť čistá, teplá voda a mäkká tkanina alebo špongia.

Uprednostňuje sa začať kontrolu stáda v mieste hospodárstva, v ktorých zvieratá sú podľa vyhlásenia majiteľa alebo jeho zástupcu zdravé, ponechajúc podozrivé zvieratá na koniec. V prípade veľkých stád, hlavne ak je obmedzený počet pomocníkov, to nemusí byť možné a môže byť nevyhnutné vyšetrit' najprv podozrivé zvieratá.

Pasúce sa zvieratá by mali byť podľa možností vyšetrené na mieste, kde sa zvyčajne zdržiavajú za predpokladu, že ich presun by mohol ohroziť iný dobytok.

V prípade ťažko zvládnuteľných zvierat môžu byť pre odber vzoriek a klinické vyšetrenie použité uspávacie látky, resp. sedatíva. U zvierat, ktoré nie je možné znehybniť pre podanie injekcie, bude potrebné látku podať narkotizačnou pištoľou.

Vhodné trankvilizéry sú:

- Xylazin 2% pre dobytok 0,5 ml na 100 kg i.m. pre ľahkú anestéziu alebo 1,0 ml na 100 kg pre hlbokú anestéziu,
- Azaperon 4% pre ošípané 1-2 ml na 20 kg i.m. pre ľahkú anestéziu alebo 2-4 ml na 20 kg pre hlbokú anestéziu.

Klinické príznaky slintačky a krívačky, ktoré sa môžu vyskytnúť, sú :

U hovädzieho dobytku

- dysgalactia/agalactia,
- horúčka (40 – 41 °C),
- nechutenstvo,
- stomatitída s nadmerným slinotokom,
- vezikuly obsahujúce slamovožltú farebnú tekutinu na bukálnej sliznici, ďasnách a jazyku,

- krívanie s vezikulami na nohách, čiastočne v medziprstových priestoroch a na koronárnom okraji,
- vezikuly na mliečnej žľaze a ceckoch,
- aborty.

U ošípaných

- horúčka,
- nechutenstvo,
- vezikuly na bukálnej sliznici, jazyku, rypáku a nohách,
- neschopnosť stáť a krívanie,
- vysoká mortalita u mladých ošípaných.

U oviec a kôz

- ochorenie prebieha mierne a môže sa ťažko diagnostikovať na základe samotných klinických príznakov,
- vezikuly môžu byť v ústnej dutine, ale obvykle viac na nohách, kde spôsobujú krívanie.

2.6 Post-mortem vyšetrenie

Charakteristické lézie pre SLAK sa dajú ľahko pozorovať bez potreby otvárať kadáver. Zvieratá, ktoré uhynuli, alebo ktoré boli zabitú z diagnostických dôvodov, by mali byť dôkladne vyšetrené, avšak nie je potrebné otvárať kadávery.

2.7 Odber vzoriek

2.7.1 Vzorky, ktoré sa používajú pri diagnostikovaní SLAK:

- epitélie z vezikúl,
- tekutina z vezikúl,
- ezofaryngeálna tekutina,
- krv,
- mlieko,
- semeno.

2.7.2 Epitélie (pre izoláciu vírusu)

Vzorky epitélií, podľa možnosti čo najväčšie, najmenej však 1 g, alebo 1 cm², by mali byť odobraté z čerstvo otvorených alebo neotvorených vezikúl na jazyku, podnebí, mulci, nohách alebo na vemene. Je potrebné dokonalé opláchnutie použitých nástrojov (nožníc, klieští, pinzety a pod.), ako aj rúk a rukavíc v čistej vode, aby sa odstránili všetky dezinfekčné látky, ktoré by mohli ovplyvniť výsledok diagnostiky antigénu (vírusu) prítomného vo vzorkách.

Epitélie by mali byť zaslané do národného referenčného laboratória v zmesi rovnakého dielu glycerínového a fosfátového pufru s pH 7,2 – 7,6, v ideálnom prípade 7,4. Toto transportné médium s pridaním antibiotík dodá národné referenčné laboratórium.

2.7.3 Tekutina z vezikúl (pre izoláciu vírusu)

Tekutina z vezikúl, by sa mala aspirovať sterilnou striekačkou a ihlou na jedno použitie a uložiť do rovnakého transportného média ako epitélie.

2.7.4 Mlieko (pre izoláciu vírusu)

Mlieko z postihnutých kráv, oviec a kôz, ktoré sú stále v laktácii, môže byť odoberané priamo do odberných fliaš, kam sa následne pridá transportné médium.

2.7.5 Ezofaryngeálna tekutina (pre izoláciu vírusu)

Vzorky ezofaryngeálnej tekutiny môžu byť odobraté od dospelého dobytku, teliat, oviec, kôz, alebo vo výnimočných prípadoch aj od ošípaných pomocou probang testu. Vzorky ezofaryngeálnej tekutiny by sa mali odoberať iba na špecifickú požiadavku národného centra pre tlmenie chorôb alebo skupiny odborníkov.

Technika odberu ezofaryngeálnej tekutiny je nasledovná:

- a. zvieru, od ktorého sa vzorka odoberá, sa znehybní a papuľa je držaná v otvorenej polohe,
- b. probang sa zasunie ponad koreň jazyka smerom k ezofágu,
- c. probang sa zasúva ďalej, až kým sa nenahmatá v pažeráku dorzálne a mierne kraniálne od hrtana,
- d. probangom sa pohybuje dnu a von a odoberá sa bunecný materiál zo sliznice; následne sa probang vytiahne.

Vzorka sa potom preleje do čistej sklenenej nádoby, kde sa skontroluje kvalita. Mal by byť prítomný bunecný materiál a vzorka by nemala byť kontaminovaná hrubými časticami potravy. Kontaminované vzorky je potrebné zlikvidovať a po vypláchnutí ústnej dutiny čistou vodou alebo fyziologickým roztokom odber zopakovať.

Dobrá vzorka by mala obsahovať minimálne 2 ml tekutiny, ale v prípade oviec to bude pravdepodobne menej a vzhľadom na hlienovitý charakter sa bude z probangu ťažko vyberať – je potrebné vypláchnuť materiál transportným médiom. Používa sa to isté transportné médium ako pri iných vzorkách pre izoláciu vírusu.

2.7.6 Nezrazená krv (pre izoláciu vírusu)

Vzorky nezrazenej krvi sa odoberajú do vákuových skúmaviek s EDTA, alebo heparínom. Nezrazená krv sa bude odoberať iba na výslovné požiadanie národného centra pre tlmenie chorôb alebo skupiny odborníkov.

2.7.7 Natívna krv (pre zisťovanie protilátok)

Na požiadanie národného centra pre tlmenie chorôb alebo skupiny odborníkov sa do štandardných skúmaviek alebo hemosiek odoberie natívna krv.

2.8 Odosielanie materiálu

Každá vzorka s transportným médiom sa uloží do sklenenej nádoby a utesní kovovou zátkou s gumeným tesnením. Ako ďalšie opatrenie sa okolo vrchnáka obtočí vodotesná páska. Na odstránenie kontaminácie vírusom z vonkajšieho povrchu nádoby sa táto potrie malým množstvom dezinfekčného roztoku (vhodný je 0.2% roztok kyseliny citrónovej) a opláchne čistou vodou. Nádoba sa potom označí druhom materiálu, dátumom a miestom odberu a druhom, kategóriou a identifikáciou zvierat, ktorému bol materiál odobratý. Sklenená nádoba sa potom zabalí do mäkkého materiálu a uloží do kovovej nádoby, aby sa minimalizovalo riziko rozbitia a úniku obsahu. Kovová nádoba musí byť uzavretá najlepšie skrutkovacím vrchnákom s gumeným tesnením. Kovová nádoba je tiež označená.

Po dôkladnom zabalení sa vzorky prevezú, najlepšie poslom, v každom prípade však čo najrýchlejšie do národného referenčného laboratória. Laboratórium musí byť oboznámené s odoslaním diagnostických vzoriek a informované o očakávanom čase, kedy by mali byť doručené, aby mohol byť pripravený ich príjem a testovanie. Počas prevozu by sa mali chladiť, nie však mraziť. V laboratóriu sa vzorky môžu uskladňovať pri teplote 4°C, ale čo najskôr by mali byť vyšetrené na SLAK a v prípade postihnutia ošípaných aj na vezikulárnu chorobu ošípaných vzhľadom na to, že vezikulárne lézie u ošípaných môžu spôsobovať obidva vírusy a sú známe prípady, kedy došlo k infekcii naraz obidvoma vírusmi.

Je dôležité, aby žiadanka na veterinárne laboratórne vyšetrenie SLAK, obsahovala aj anamnestické údaje o chove a prípadne epizootologické údaje, ktoré sú k dispozícii, vrátane (ak je to možné) aj pravdepodobného zdroja infekcie a dátumu zavlčenia.

Takmer vždy pri primárnych ohniskách a prípadne aj z iných ohnísk (podľa zvaženia skupiny odborníkov), budú odoslané vzorky do laboratória v FLI v SRN pre typizáciu a genetické vyšetrenie vírusu. Výsledky týchto testov poskytnú hodnotné informácie o vzťahu medzi ohniskami a o tom, ktorý kmeň očkovacej látky by sa mal použiť v prípade potreby vakcinácie.

Ak majú byť vzorky odoslané aj do FLI v SRN, balenie musí vyhovovať protokolom pre transport biologického materiálu podľa univerzálnej poštovej konvencie a s požiadavkami príslušného dopravcu. Vzorky musia byť zabalené tak, ako bolo popísané vyššie pre dopravu do národného referenčného laboratória - zabalené v mäkkom materiáli a umiestnené v pevnej kartónovej, alebo drevenej krabici. Vonkajší obal by mal byť zabalený do pevného papiera a zabezpečený lepiacou páskou alebo zaviazaný (vhodné je použiť pásku s vyznačením „biologické riziko“) s označením :

PATHOLOGICAL MATERIAL OF NO COMMERCIAL VALUE
FRIEDRICH-LOEFFLER-INSTITUTE
FEDERAL RESEARCH INSTITUTE FOR ANIMAL HEALTH
BODDENBLICK 5a, 17493 GREIFSWALD – INSEL RIEMS
FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY
PERISHABLE FRAGILE TO BE COLLECTED AT AIRPORT BY ADDRESSEE
KEEP AT 4°C CENTIGRADE

Ak sa budú vzorky ezofaryngeálnej tekutiny alebo semena posielat' do FLI v SRN, nádoby so vzorkami (sklenené nádoby vo vnútri kovových nádob) sa okamžite uložia do suchého ľadu a do izolovanej krabice s ventilačným prieduchom, aby sa vzorky prudko zmrazili a udržiavali pri teplote – 70°C počas celej doby prepravy. Krabica musí byť zabalená, zapečatená a označená tak, ako je uvedené vyššie pre ostatné vzorky, okrem poznámky o teplote 4°C.

2.9 Hlásenie národnému centru pre tlmenie chorôb

Po ukončení predbežného vyšetovania, odobratí potrebných vzoriek a zabezpečení odoslania vzoriek do národného referenčného laboratória, úradný veterinárny lekár predtým než opustí podozrivé hospodárstvo vyplní predbežné hlásenie a zašle ho buď faxom alebo nahlási telefonicky národnému centru pre tlmenie chorôb. V každom prípade sa poverený úradný veterinárny lekár spojí s miestnym centrom pre tlmenie chorôb, aby mohol dostať inštrukcie, týkajúce sa ďalšieho postupu pred opustením hospodárstva.

2.10 Činnosť v období do obdržania laboratórných výsledkov

Obmedzujúce opatrenia nariadené podľa odseku 2.1 a 2.3 zostanú v platnosti, až kým nebude úradne vylúčené podozrenie na SLAK.

Vlastník alebo jeho zástupca, musia byť informovaní, že môže trvať aj niekoľko dní, než budú známe výsledky testov, ale že za ten čas môže veterinárny lekár navštíviť chov a ošetriť choré zvieratá za predpokladu dodržania prísnych dezinfekčných pravidiel.

Úradný veterinárny lekár pred opustením chovu skontroluje, či vlastník alebo jeho zástupca porozumeli opatreniam, ktoré boli nariadené na prevádzku jeho chovu a dezinfekčným opatreniam, ktoré sú potrebné pre vstup oprávnených osôb do hospodárstva alebo jeho opustenie.

Zabezpečí sa bezpečná likvidácia kadáverov zvierat, ktoré uhynuli, alebo boli usmrtené pre diagnostické účely. Toto musí byť vykonané pod úradným dozorom a spôsobom, ktorý zamedzí riziku rozšírenia vírusu SLAK.

Ďalšie návštevy chovu v rámci dozoru budú zabezpečené po konzultácii s národným centrom pre tlmenie chorôb.

V súlade s Článkom 9 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687 môže príslušný orgán v prípade **podozrenia** na SLAK v zariadení pre chov zriadiť dočasné reštrikčné pásma. V zariadeniach v rámci dočasného reštrikčného pásma uplatní aspoň opatrenia stanovené v Článku 7 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687. Dočasné reštrikčné pásmo bude príslušným orgánom zachované dovtedy, kým sa nepotvrdí alebo nevytlúči výskyt vtácej SLAK v podozrivom chove.

2.11 Negatívne výsledky

V niektorých prípadoch môže úradný veterinárny lekár na základe klinických vyšetrení a vyšetrení post mortem upovedomiť národné centrum pre tlmenie chorôb, že nezistil príznaky, svedčiace na prítomnosť SLAK v chove. Ak národnému centru pre tlmenie chorôb stačí takáto správa o negatívnom výsledku vyšetrovania, nariadené opatrenia môžu byť okamžite zrušené. V opačnom prípade je potrebné počkať na výsledky laboratórnych vyšetrení.

Ak sú výsledky testov negatívne, nariadené opatrenia môžu byť okamžite zrušené. Je však možné, že zostane podozrenie na výskyt SLAK a na základe toho bude prijaté rozhodnutie po konzultácii s veterinárnym lekárom zodpovedným za vyšetrovanie chovu a národným centrom pre tlmenie chorôb ponechať dozor nad chovom a odobrať ďalšie vzorky tkanív a krvi na vyšetrenie v laboratóriu.

3. Potvrdenie prítomnosti SLAK

Príslušný orgán úradne **potvrdí** výskyt choroby, ak sa prípad potvrdí v súlade s Článkom 9 ods. 2 Delegovaného nariadenia (EÚ) 2020/689.

1. V súlade s Článkom 12 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687 po úradnom **potvrdení** výskytu slintačky a krívačky v zariadení príslušný orgán nariadi, aby sa okrem opatrení stanovených v Článku 7 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687 pod dozorom úradných veterinárnych lekárov ihneď uplatňovali tieto opatrenia na kontrolu chorôb:

- v rámci zariadenia sa na mieste čo najskôr usmrtia všetky zvieratá druhov zo zoznamu držané v postihnutých zariadeniach takým spôsobom, aby sa počas usmrtenia a po ňom zabránilo akémukoľvek riziku šírenia pôvodcu SLAK,
- prijímajú sa všetky primerané a potrebné opatrenia biologickej bezpečnosti s cieľom zabrániť akémukoľvek možnému šíreniu vírusu na nepostihnuté držané alebo voľne žijúce zvieratá alebo na ľudí,
- v súlade s nariadením (ES) č. 1069/2009 sa zlikvidujú telá alebo časti držaných zvierat, ktoré uhynuli alebo boli usmrtené,
- izolujú sa všetky potenciálne kontaminované produkty, materiály alebo látky nachádzajúce sa v zariadení, kým:
 - a) sa v prípade vedľajších živočíšnych produktov (vrátane produktov, ktoré vznikli usmrtením, a produktov živočíšneho pôvodu a zárodočných produktov) nezlikvidujú alebo nespracujú v súlade s nariadením (ES) č. 1069/2009,
 - b) sa v prípade iných materiálov a látok, ktoré sú vhodné na čistenie a dezinfekciu, neukončia čistiace a dezinfekčné opatrenia v súlade s Článkom 15 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687,
 - c) sa v prípade krmiva a iných materiálov, ktoré nie sú vhodné na čistenie a dezinfekciu, neukončí likvidácia pod dozorom úradných veterinárnych lekárov.

2. Príslušný orgán nariadi a dohliada na to, aby:

- preprava vedľajších živočíšnych produktov z postihnutého zariadenia spĺňala ustanovenia nariadenia (ES) č. 1069/2009,
- preprava materiálov, krmív alebo látok nevhodných na čistenie a dezinfekciu z postihnutého zariadenia spĺňala svoje pokyny týkajúce sa podmienok biologickej bezpečnosti a biologickej ochrany s cieľom zabrániť šíreniu pôvodcu AI.

3.1 Hlásenia

Do 24 hodín od úradného potvrdenia prvého ohniska SLAK Komisia EÚ a ostatné členské štáty dostanú úradné hlásenie o vzniku choroby.

V tejto fáze bude využitý systém ADIS EÚ (systém pre hlásenie chorôb zvierat EÚ).

Národné centrum pre tlmenie chorôb pripraví podklady pre hlásenie, ktoré musí obsahovať minimálne nasledovné podrobnosti:

- dátum vzniku podozrenia na SLAK,
- dátum potvrdenia výskytu SLAK,
- metódy použité pre potvrdenie choroby,
- miesto infikovaných chovov,
- vzdialenosť od najbližších chovov s vnímavými zvieratami,
- počet vnímavých zvierat každého druhu a kategórie v danom chove,
- počet vnímavých zvierat každého druhu a kategórie, u ktorých bola potvrdená SLAK,
- morbidita choroby.

Do 24 hodín od prvého výskytu bude podané hlásenie OIE.

Príslušné národné a miestne poľnohospodárske a veterinárne organizácie budú takisto upovedomené o skutočnosti, že SLAK bola úradne potvrdená. Podľa potreby budú urobené vyhlásenia pre médiá.

Budú vyvesené zreteľné oznamy, vyhlášky, že zvieratá v chove sú infikované chorobou SLAK.

3.2 Miestne centrum pre tlmenie chorôb

Akonáhle sa potvrdí výskyt SLAK, začne pracovať miestne centrum pre tlmenie chorôb a vybaví sa všetkými potrebnými veterinárnymi lekármi, technickými a administratívnymi zamestnancami, materiálom a vybavením, potrebným pre zvládnutie a eradikáciu choroby čo najrýchlejším a najúčinnnejším spôsobom.

V centre bude na zreteľnom mieste vyvesená mapa územia pod dozorom s vyznačením umiestnenia všetkých chovov s vnímavými zvieratami v ochrannom pásme aj v pásme dohľadu a označením počtu kusov z každého druhu. Táto mapa bude každý deň aktualizovaná, aby sa dal sledovať postup tlmenia choroby, prípadne jej šírenie do iných oblastí.

Vedúci miestneho centra každý deň oboznámi pracovníkov centra s dosiahnutými výsledkami a s prípadnými problémami, podobné hlásenie zašle aj na národnému centru pre tlmenie chorôb.

3.3 Izolovanie infikovaných priestorov

Priestory musia byť izolované, až pokiaľ nebudú zrušené prijaté opatrenia.

3.4 Ocenenie vnímavých zvierat v infikovaných chovoch

Vlastník zvierat v infikovanom chove, alebo jeho zástupca obdrží veterinárne opatrenia, v ktorých sa mu oznámi nariadenie usmrtiť všetky vnímavé zvieratá v chove takým spôsobom, aby sa znížilo riziko šírenia choroby.

Pred ohodnotením a usmrtením budú všetky verejné cesty priliehajúce k infikovanému chovu, dvory, cesty a chodníky v chove a vnútro kontaminovaných budov postriekané dezinfekčným prostriedkom schváleným proti SLAK.

Prípadné potkany (a iné hlodavce) v hospodárstve musia byť usmrtené ešte predtým, ako ich rozptýlia do okolia procedúry počas usmrcovania a dezinfekcie; deratizácia by však nemala spôsobiť odklad usmrtenia. Ohodnotenie zvierat za normálnych okolností prebehne ešte pred usmrtením.

V každom prípade proces hodnotenia alebo problémy spojené s hodnotením zvierat nesmú spôsobiť omeškanie usmrtenia všetkých vnímavých zvierat infikovaného chovu.

3.5 Usmrtenie zvierat v infikovanom chove – akčný plán

Než sa začne usmrcovanie, úradný veterinárny lekár a miestne centrum pre tlmenie chorôb sa musia dohodnúť na bezpečnom spôsobe likvidácie kadáverov, bez odkladu usmrtenia všetkých vnímavých zvierat čo najskôr po potvrdení SLAK v chove. Prioritou zostáva usmrtenie zvierat s klinickými príznakmi choroby. Pred začatím samotného usmrcovania sa musí pripraviť **akčný plán** podľa návodov v Štandardných operačných postupoch na usmrcovanie zvierat (ďalej len ŠOP).

Pri usmrcovaní zvierat sa musia dodržiavať požiadavky ustanovené v nariadení Rady (ES) č. 1099/2009 a nariadení vlády SR č. 432/2012 Z. z. a postupy vypracované v ŠOP.

Pri usmrcovaní zvierat a súvisiacich úkonoch sa musia dodržiavať požiadavky ustanovené v článku 3 nariadenia Rady (ES) č. 1099/2009 tak, že sa zvieratá ušetria akejkoľvek bolesti, strachu alebo utrpenia, ktorým sa dá vyhnúť.

Spôsob usmrcovania zvierat závisí od druhu, kategórie a hmotnosti zvierat, ich počtu a spôsobu ustajnenia zvierat. Manipulácia so zvieratami vrátane usmrcovania sa vykoná v súlade s pokynmi uvedenými v ŠOP.

Pri usmrcovaní zvierat sa odporúča použiť tieto metódy usmrcovania, ktoré sa vykonávajú podľa postupov vypracovaných v ŠOP:

A: smrtiaca injekcia

B: plynová metóda s použitím CO₂ vo vysokej koncentrácii minimálne 80%

C: elektrická metóda

D: kombinovaná metóda-omráčenie sedatívami s usmrtením elektrickou metódou, alebo omráčenie mechanicky skombinované s usmrtením elektrickým prúdom

Smrtiaca injekcia sa použije:

- pri usmrcovaní malého množstva všetkých vekových kategórií zvierat,
- pri zvieratách, ktoré nevládzu chodiť, alebo majú inak znemožnený pohyb sa vykoná usmrtenie na mieste,
- u zvierat, ktoré sa nachádzajú ešte na pastve z dôvodu výrazne zhoršeného zdravotného stavu. Ide o zvieratá, ktoré nevládzu prejsť na určené miesto usmrtenia. (metóda sa využije v prípade, ak sa zvieratá zaháňajú z pastvy do ohrád, kde sa bude vykonávať usmrcovanie),
- pri kombinovanej metóde usmrtenia napr. pri rabiátnych zvieratách, ktorým sa pomocou narkotizačnej pušky aplikuje sedatívum a usmrtnia sa buď predávkovaním anestetika alebo aplikovaným elektrickým prúdom.

Usmrtenie smrtiacou injekciou vykoná iba veterinárny lekár (podľa zákona o lieku) po predchádzajúcom znehybnení zvierat'a vzhľadom na bezpečnosť personálu vykonávajúceho usmrcovanie.

Plynová metóda sa použije:

- pri mladých zvieratách – cicaky - do hmotnosti cca 5 kg,
- v špeciálne upravenej komore, do ktorej je vpúšťaný oxid uhličitý pod kontrolou.

Elektrická metóda sa použije:

- pri usmrcovaní väčšieho počtu zvierat,
- v prípade, ak nie je povolené poranenie mozgu s možným výtokom krvi,
- pôsobením elektrického prúdu aplikovaným v dvoch fázach do hlavy a následne do tela,
- pri usmrcovaní zvierat na mieste, kde ležia z dôvodov ich zlého zdravotného stavu a neschopnosti presunu na miesto usmrtenia. Zvieratá sa omráčia a usmrčia elektrickým prúdom z mobilného elektrického omračovacieho zariadenia.

3.6 Likvidácia kadáverov

Likvidácia kadáverov za normálnych okolností prebieha v zariadení, schválenom na tento účel orgánom veterinárnej správy a v súlade s nariadením (ES) č. 1069/2009. Vo výnimočných prípadoch môže národné centrum pre tlmenie chorôb zvážiť spálenie alebo zakopanie ako alternatívne metódy likvidácie kadáverov, berúc do úvahy geologické, environmentálne a právne obmedzenia.

Pri výbere miesta zakopávania kadáverov musia byť splnené minimálne tieto podmienky:

- súhlas vlastníka a užívateľa pozemku na túto činnosť
- súhlas príslušných orgánov ochrany prírody a krajiny
- v jame po vykopení sa nesmie objaviť spodná voda
- pozemok musí byť vzdialený najmenej 500 m od najbližšieho vodného toku, nádrže, prameňa alebo studne ktorý slúži na zásobovanie pitnou vodou
- pozemok musí byť vzdialený najmenej 100 m od najbližšej stavby a najmenej 50 m od hranice susediaceho pozemku
- zvieratá sú zakopané do takej hĺbky, aby výška navrstvenej zeminy bola najmenej 2 m do úrovne terénu
- obal zvierat, ak bol použitý, musí byť v zemi neškodne rozložiteľný
- telá mŕtvych zvierat musia byť ošetrené dezinfekčným prostriedkom

Rozmery jamy pre zakopanie 20 dospelých kusov dobytku alebo 60 ošípaných, oviec, alebo kôz s 2 metrovou krycou vrstvou sú - dĺžka 6m, šírka 3m, hĺbka 4m.

Aby sa zakopané kadávery nedvíhali k povrchu, pred zakopaním je potrebné rozrezať ich bruchá, aby zo zažívacieho traktu a brušnej dutiny mohol uniknúť plyn.

Pri výbere miesta kremácie (spaľovania) kadáverov musia byť splnené minimálne tieto podmienky:

- súhlas vlastníka a užívateľa pozemku na túto činnosť
- súhlas príslušných orgánov ochrany prírody a krajiny
- súhlas príslušných orgánov požiarneho zboru

Ak neexistuje iná možnosť ako odviezť kadávery z chovu na čo najbližšie miesto, kde budú zakopané, spálené, alebo spracované, manipulácia a transport musia byť zvládnuté tak, aby sa zabránilo rozšíreniu vírusu SLAK. Konkrétne opatrenia:

- a. pred odvozom musia byť kadávery postriekané dezinfekčným roztokom, účinným proti vírusu SLAK,
- b. vozidlá použité pre prevoz kadáverov musia byť utesnené, prikryté a zapečatené,
- c. každé vozidlo, vrátane kabíny vodiča, vonkajších povrchov kolies musia byť dôkladne očistené a dezinfikované – tak po nakládke ako aj pred opustením infikovaného chovu,

- d. vozidlá sa na ceste z infikovaného chovu na miesto likvidácie nebudú zastavovať a budú dodržiavať schválenú prepravnú trasu, vyhnú sa prejazdu popri chovoch s vnímavými zvieratami,
- e. každé vozidlo musí byť pred odchodom z miesta likvidácie znovu dôkladne čistené a dezinfikované.

3.7 Likvidácia materiálu

Akékoľvek mäso vnímavých druhov, krmivo, pomôcky, objekty a iné materiály, ako sú vlna, odpad živočíšneho pôvodu, ako aj všetko, čo môže byť kontaminované a môže prenášať vírus SLAK musí byť likvidované alebo manipulované s ním podľa pokynov úradného veterinárneho lekára tak, aby bola zabezpečená likvidácia vírusu slintačky a krívačky.

Predmety alebo materiály určené na likvidovanie by mali byť spísané, ohodnotené a môže byť za ne vyplatená náhrada.

Mlieko a mliečne produkty budú likvidované tak, aby nedošlo k rozšíreniu vírusu slintačky a krívačky.

Mäso vnímavých zvierat z napadnutého hospodárstva, ktoré boli usmrtené v období medzi pravdepodobným vznikom ochorenia a nariadením opatrení, bude vysledované a likvidované pod úradným dozorom tak, aby bolo nedošlo k rozšíreniu vírusu slintačky a krívačky.

3.8 Ďalšie epizootologické vyšetrenie

Po potvrdení slintačky a krívačky budú vykonané ďalšie rozsiahle epizootologické vyšetrenia, aby sa zabezpečili vhodné opatrenia vo všetkých ostatných hospodárstvách, v ktorých zvieratá mohli byť vystavené vírusu slintačky a krívačky. Za toto špecifické vyšetrovanie zodpovedá skupina odborníkov.

Počas vyšetrenia musia byť vykonané všetky spätné vysledovania a sledovanie dopredu s cieľom zistiť doteraz neidentifikovaný zdroj infekcie a hospodárstvo, kde hrozí priama alebo nepriama expozícia vírusom slintačky a krívačky. Ohrozenie infekčným materiálom prenášaným návštevami nesmie byť počas tohto vyšetrovania zanedbané a je potrebné prípadne aj opakovane odobrať vzorky krvi, aby sa potvrdil zdravotný stav stáda, o ktorom existujú pochybnosti. Je nevyhnutné čo najrýchlejšie odhaliť riziko vzniku rozsiahlej epizoócie, aby sa minimalizovalo možné rozšírenie infekcie.

3.9 Čistenie a dezinfekcia

Čistenie a dezinfekcia sa musia vykonať pod úradným dohľadom v súlade s ustanovením Prílohy IV. Delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2020/687 bezodkladne po utratení vnímavých zvierat a ich odstránení z hospodárstva. Pritom musia byť splnené legislatívne požiadavky a postupy.

Úradný veterinárny lekár naplánuje priebeh čistenia a dezinfekcie v infikovanom hospodárstve a kontroluje všetky fázy týchto činností.

Pred začatím musí byť urobený záznam poškodení stavieb a zariadenia, ktoré bude čistené a dezinfikované. Tak sa identifikujú oblasti, ako sú popraskané podlahy a steny a pohyblivé vybavenie, ktoré si budú vyžadovať špeciálnu pozornosť, a zároveň tak vznikne inventarizácia existujúcich poškodení zariadenia.

Okrem toho je potrebné skontrolovať bezpečnosť elektrických rozvodov, aby sa zamedzilo vzniku nebezpečných situácií použitím vody pri čistení chovu.

Ak je to možné, odtoky by mali byť zatvorené, aby nedošlo k preniknutiu kontaminovaného odpadu a potenciálne nebezpečného materiálu do odpadového systému.

Čistenie a dezinfekcia sa realizujú v dvoch fázach nasledovne:

3.9.1 Predbežné čistenie a dezinfekcia

Časti hospodárstva, v ktorých sú chované vnímavé zvieratá a iné časti hospodárstva, ako sú budovy alebo cesty, ktoré by mohli byť kontaminované pohybom zvierat alebo počas zabíjania alebo post mortem vyšetovania, musia byť dezinfikované dezinfekčným prostriedkom, úradne schváleným proti vírusu slintačky a krívačky.

Tkanivá alebo krv, ktoré kontaminujú priestory počas zabíjania alebo post mortem vyšetrenia a hrubé znečistenie budov, ciest alebo zariadení, sa bezpečne odstráni/ia a zlikvidujú, prednostne na rovnakom mieste, na ktorom sa likvidujú kadávery.

Používaný dezinfekčný roztok musí na povrchu pôsobiť aspoň 24 hodín.

3.9.2 Záverečné čistenie a dezinfekcia

Mastnota a špina musia byť odstránené z celého povrchu s odmasťujúcou zložkou a umyté studenou vodou.

Povrchy sa potom opäť dezinfikujú schváleným dezinfekčným roztokom.

Po siedmich dňoch všetky miesta musia byť opäť dezinfikované, opláchnuté studenou vodou, dezinfikované schváleným dezinfekčným roztokom a opäť opláchnuté studenou vodou.

Hnoj a použité stelivo musia byť umiestnené na jednej kope, dezinfikované schváleným dezinfekčným prostriedkom, prikryté a po dobu 42 dní ponechané, aby sa zahrievali prirodzenou cestou (kompostovanie).

Kal sa uloží najmenej na 42 dní, prípadne dlhšie, ak sa považuje za vysoko kontaminovaný. Dekontaminácia kalu môže byť zabezpečená pomocou hydroxidu sodného, ktorý zvýši pH. Kalové rybníky by sa nemali premiešavať počas 3 mesiacov.

K dezinfekčným roztokom účinným proti slintačke a krívačke patria:

- Virkon 1% (2 min. pôsobenie)
- uhličitan sodný 4% (2 min. pôsobenie)
- kyselina citrónová 0,2% (2 min. pôsobenie)
- kyselina sulfaminová 0,2% (5 min. pôsobenie)
- kyselina o-fosforečná 0,3% (2 min. pôsobenie).

4% roztok uhličitanu vápenatého sa používa ako všeobecný dezinfekčný prostriedok, napr. pre sprejovanie.

Môže sa použiť aj formalín (neobsahujúci viac než 34% formaldehydu) v 10% koncentrácii.

Formaldehydové výpary sa dajú vytvoriť - 1 liter formalínu do 660 gramov manganistanu draselného (syn. hypermangán; KMnO_4) v kovovej, sklenenej alebo inej vhodnej nádobe s výškou minimálne 6x vyššou než hĺbka formalínu. Tieto množstvá, ktoré produkujú formaldehydové výpary na priestor 50 m^3 , sú maximom pre použitie jedného kontajnera. Kontajner s permangánom draselným by sa mal umiestniť na kovovú podložku, aby sa mohli zachytávať tekutiny, ktoré sa uvoľňujú počas chemickej reakcie zmiešavania reagentov, priestor do vzdialenosti 1 m okolo kontajnera by sa mal vyčistiť od organického materiálu, ako sú slama alebo podstielka a 2 m okolo kontajnera by mali byť voľné od horľavého materiálu. Budova by mala byť uzamykateľná, vzduchotesná a jeden pracovník s respirátorom vybaveným formaldehydovým filtrom by mal rýchlo pridať príslušné množstvo formalínu do nádob s permangánom draselným počínajúc nádobou najďalej od vchodu. Dvere sa okamžite uzatvoria a plyn v miestnosti necháme pôsobiť 10 hodín.

Formaldehydové výpary sa môžu použiť aj v budovách, kde sa skladovali kadávery infikovaných zvierat.

Seno, slama a krmivo môžu byť dekontaminované sprejovaním povrchu formalínom alebo jeho výparmi.

Aktuálny zoznam schválených dezinfekčných prostriedkov sa nachádza na internetovej stránke Centra pre chemické látky a prípravky: <http://www.cesp.sk/data/>.

3.10. Identifikácia epizootologicky súvisiacich zariadení a iných relevantných miest vrátane dopravných prostriedkov

V rámci epidemiologického prieskumu podľa Článku 57 nariadenia (EÚ) 2016/429 a s cieľom identifikovať všetky epidemiologicky súvisiace zariadenia a iné relevantné miesta vrátane dopravných prostriedkov príslušný orgán sleduje všetky držané zvieratá nachádzajúce sa v zariadení, v ktorom sa potvrdil výskyt SLAK a akékoľvek produkty, materiály, látky, dopravné prostriedky alebo ľudí, v prípade ktorých je možné, že budú šíriť príslušnú chorobu vrátane:

- tých, ktoré sa odosielajú do zariadenia a z neho a
- tých, ktoré sa dostali do kontaktu so zariadením.

Toto sledovanie zahŕňa prinajmenšom obdobie 21 dní spätne od dátumu oznámenia podozrenia. Príslušný orgán po vykonaní posúdenia rizika môže zo sledovania vylúčiť tie produkty, ktoré sa považujú za bezpečné komodity v súlade s Prílohou VII. Delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2020/687.

3.10.1 Opatrenia, ktoré sa majú uplatniť v epizootologicky súvisiacich zariadeniach a iných relevantných miestach vrátane dopravných prostriedkov

Ak sa v rámci sledovania stanoveného v bode 3.10 preukáže, že zvieratá boli odoslané z postihnutého zariadenia alebo doň počas obdobia monitorovania, t.j. 21 dní pred nahlásením podozrenia v postihnutom chove, príslušný orgán:

- vykoná šetrenia a uloží obmedzenia a opatrenia biologickej bezpečnosti v súlade s bodom 1.2, bodom 2.1 a bodom 2.3 v zariadeniach určenia alebo pôvodu premiestnenia alebo
- ihneď rozšíri opatrenia uvedené v bode 3 (nariadené pre ohnisko) na zariadenie pôvodu alebo zariadenie určenia premiestnenia, ak existuje epidemiologický dôkaz o rozšírení choroby na dané zariadenie, z neho alebo v rámci neho.

Príslušný orgán uplatní vyššie uvedené opatrenia v iných zariadeniach a na iných relevantných miestach vrátane dopravných prostriedkov, ktoré môžu byť kontaminované v dôsledku kontaktu so zvieratami, produktmi, materiálmi, látkami, osobami alebo dopravnými prostriedkami z postihnutého zariadenia identifikovaného v rámci epizootologického šetrenia alebo na základe akýchkoľvek iných relevantných informácií z epizootologického šetrenia.

3.10.2 Opatrenia, ktoré sa majú uplatniť na produkty identifikované v rámci sledovania

Príslušný orgán nariadi a dohliada na to, aby sa ošetrili, spracovali alebo zlikvidovali produkty identifikované v rámci sledovania uvedeného v bode 3.10, pričom ide minimálne o:

- prvé zariadenie na spracovanie potravín v prípade produktov živočíšneho pôvodu,
- prvé zariadenie na spracovanie v prípade VŽP okrem maštalného hnoja alebo,
- miesto, na ktorom sa skladuje, v prípade maštalného hnoja vrátane podstielky a použitého steliva.

Príslušný orgán nariadi a dohliada, aby preprava vedľajších živočíšnych produktov zo zariadení podliehala ustanoveniam v nariadení (ES) č. 1069/2009.

Príslušný orgán nariadi a dohliada, aby materiály alebo látky, ktoré by mohli byť kontaminované alebo prenášať SLAK, splňali pokyny týkajúce sa podmienok biologickej bezpečnosti a biologickej ochrany s cieľom zabrániť šíreniu pôvodcu choroby.

3.11 Zriadenie reštrikčného pásma

1. V prípade výskytu ohniska SLAK v zariadení, potravinárskom a krmivárskom podniku, prevádzkarni na spracovanie vedľajších živočíšnych produktov alebo na iných miestach vrátane dopravných prostriedkov príslušný orgán v súlade s Článkom 21 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687 ihneď v okolí postihnutého zariadenia alebo miesta zriadi reštrikčné pásmo, ktoré zahŕňa:

- ochranné pásmo v okruhu aspoň 3 km od ohniska,
- pásmo dohľadu v okruhu aspoň 10 km od ohniska, ktorého súčasťou je aj ochranné pásmo,
- v prípade potreby ďalšie pásma s obmedzeným pohybom.

2. V prípade, že sa dve alebo viaceré reštrikčné pásma prekrývajú z dôvodu ďalších ohnísk SLAK, príslušný orgán upraví hranice pôvodného reštrikčného pásma vrátane hraníc ochranného pásma, pásma dohľadu a ďalších reštrikčných pásiem.

3. Odchylnе od odseku 1 a po vykonaní posúdenia rizika, v ktorom sa zohľadní profil choroby, príslušný orgán nemôže zriadiť reštrikčné pásmo, ak sa ohnisko choroby kategórie A vyskytne na týchto miestach:

- v zariadeniach, v ktorých sa držia zvieratá uvedené v článku 13 ods. 2 nariadenia Komisie 2020/687,
- v potravinárskych a krmivárskych podnikoch, na hraničných kontrolných staniciach, v prevádzkarniach na spracovanie VŽP,
- v dopravných prostriedkoch,
- na miestach, na ktorých sa uskutočňuje zhromažďovanie alebo dočasná výstava alebo veterinárna pomoc týkajúca sa zvierat, a
- na akomkoľvek inom mieste, ktoré nie je zariadením.

3.11.1 Opatrenia, ktoré sa majú uplatňovať v reštrikčnom pásme

1. Príslušný orgán bezodkladne zostaví a aktualizuje inventár všetkých zariadení, v ktorých sa držia vnímavé zvieratá, nachádzajúcich sa v reštrikčnom pásme vrátane druhov, kategórií a počtu zvierat v každom zariadení.

2. Príslušný orgán môže s cieľom zabrániť šíreniu choroby a na základe epidemiologických informácií alebo iných dôkazov vykonať preventívne usmrtenie alebo zabitie držaných zvierat druhov zo zoznamu v zariadeniach nachádzajúcich sa v reštrikčnom pásme.

3. Príslušný orgán nariadi a dohliada, aby všetky premiestnenia celých tel alebo častí mŕtvych voľne žijúcich a držaných zvierat druhov zo zoznamu z reštrikčného pásma boli určené na spracovanie alebo likvidáciu v súlade s nariadením (ES) č. 1069/2009 v zariadení schválenom na dané účely:

- na území členského štátu alebo
- v inom členskom štáte v súlade s článkom 48 ods. 1 a 3 nariadenia (ES)

č. 1069/2009, ak nie je

možné spracovať alebo zlikvidovať celé telá alebo časti mŕtvych zvierat v schválenom zariadení

na území členského štátu, v ktorom sa vyskytlo ohnisko choroby.

4. Príslušný orgán uloží osobitné podmienky na prepravu zvierat a produktov cez reštrikčné pásmo s cieľom zabezpečiť, aby sa vykonávala:

- bez zastavenia alebo vykládky v reštrikčnom pásme,
- s uprednostnením hlavných diaľnic alebo hlavných železničných ciest a
- s vyhnutím sa blízkosti zariadení, v ktorých sa držia zvieratá vnímavých druhov.

5. Vedľajšie živočišne produkty, ktoré pochádzajú z reštrikčného pásma a premiestňujú sa mimo neho, musí sprevádzať certifikát zdravia zvierat vydaný úradným veterinárnym lekárom, v ktorom sa uvádza, že je povolené ich premiestniť z reštrikčného pásma za podmienok stanovených príslušným orgánom v súlade s touto kapitolou.

6. Príslušný orgán môže rozhodnúť, že na premiestňovanie vedľajších živočišných produktov v rámci dotknutého členského štátu sa certifikát uvedený v odseku 5 nevydáva, ak sa uvedený orgán domnieva, že je zavedený alternatívny systém, ktorý zabezpečuje, že zásielky takýchto produktov sú vysledovateľné a že produkty spĺňajú požiadavky na zdravie zvierat v prípade takéhoto premiestňovania.

7. Akýkoľvek odber vzoriek v zariadeniach v reštrikčnom pásme, v ktorých sa držia zvieratá druhov zo zoznamu, na iné účely ako na potvrdenie alebo vylúčenie výskytu SLAK, musí schváliť príslušný orgán.

Výnimky z opatrení, ktoré sa majú uplatňovať v reštrikčnom pásme sú uvedené v Článku 23 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Požiadavky na dopravné prostriedky pre držané zvieratá druhov zo zoznamu a produkty týchto zvierat:

1. Príslušný orgán zabezpečí, aby dopravné prostriedky používané na premiestňovanie držaných zvierat druhov zo zoznamu a produktov z týchto zvierat z reštrikčného pásma, doň a v rámci neho boli:

- konštruované a udržiavané tak, aby sa zabránilo úniku alebo úteku zvierat, produktov alebo akéhokoľvek predmetu, ktorý predstavuje riziko pre zdravie zvierat,
- vyčistené a vydezinfikované ihneď po každej preprave zvierat, produktov alebo akýchkoľvek predmetov,

ktoré predstavujú riziko pre zdravie zvierat, a ak je to nutné, boli následne znovu vydezinfikované

a každom v prípade vysušené alebo ponechané, aby sa vysušili, pred akýmkoľvek novým naložením

zvierat alebo produktov a

- v relevantných prípadoch podrobené opatreniam na kontrolu hmyzu a hlodavcov pred prepravou.

2. Čistenie a dezinfekcia dopravných prostriedkov uvedených v odseku 1 sa vykonávajú:

- v súlade s pokynmi alebo postupmi stanovenými príslušným orgánom pomocou vhodných biocídnych

výrobkov s cieľom zabezpečiť zničenie pôvodcu SLAK a

- primerane sa zdokumentujú.

3.11.2 Opatrenia v ochrannom pásme – okruh najmenej 3 km od ohniska

Opatrenia, ktoré sa majú uplatniť v zariadeniach, v ktorých sa držia zvieratá druhov zo zoznamu, v ochrannom pásme

1. Príslušný orgán ihneď nariadi uplatňovanie týchto opatrení v zariadeniach v ochrannom pásme, v ktorých sa držia zvieratá druhov zo zoznamu, okrem zariadení, v ktorých bola potvrdená slintačka a krívačka:

- držať zvieratá druhov zo zoznamu oddelene od voľne žijúcich zvierat a zvierat druhov, ktoré nie sú v zozname,

- vykonávať dodatočný dohľad s cieľom identifikovať akékoľvek ďalšie šírenie SLAK do zariadení vrátane akejkoľvek zvýšenej chorobnosti alebo úmrtnosti alebo výrazného poklesu

objemu produkcie; akékoľvek takéto zvýšenie alebo pokles sa musí ihneď oznámiť príslušnému orgánu,

- v relevantných prípadoch vykonať primerané opatrenia na kontrolu hmyzu a hlodavcov a iných vektorov choroby vo vnútri zariadenia a okolo neho,
- používať vhodné dezinfekčné prostriedky pri vchodoch a východoch zariadenia,
- uplatňovať primerané opatrenia biologickej bezpečnosti na všetky osoby v kontakte s držanými zvieratami druhov zo zoznamu alebo tie, ktoré vstupujú do zariadenia alebo z neho odchádzajú, ako aj na dopravné prostriedky, s cieľom zabrániť akémukoľvek riziku šírenia SLAK,
- viesť záznamy o všetkých osobách, ktoré navštevujú zariadenie, aktualizovať ich s cieľom uľahčiť dohľad a kontrolu nad chorobami a na požiadanie ich sprístupniť príslušnému orgánu,
- zlikvidovať celé telá alebo časti mŕtvych alebo zabitých držaných zvierat druhov zo zoznamu v súlade s nariadením (ES) č. 1069/2009 v zariadení schválenom na dané účely.

2. Záznamy sa nevyžadujú o návštevníkoch v zariadeniach, v ktorých sa držia zvieratá uvedené v Článku 13 ods. 2 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687, ak návštevníci nemajú prístup do priestorov, v ktorých sa držia zvieratá.

Návštevy úradných veterinárnych lekárov v zariadeniach v ochrannom pásme

1. Príslušný orgán zabezpečí, aby úradní veterinárni lekári čo najskôr a bez zbytočného odkladu po úradnom potvrdení ohniska SLAK vykonali aspoň jednu návštevu všetkých zariadení v ochrannom pásme.

2. Pri vykonávaní návštev podľa bodu 1 úradní veterinárni lekári vykonávajú aspoň tieto činnosti:

- dokladovú kontrolu vrátane analýzy záznamov týkajúcich sa produkcie, zdravia a vysledovateľnosti,
- overenie plnenia nariadených opatrení s cieľom zabrániť zavlečeniu alebo šíreniu slintačky a krívačky,
- klinické vyšetrenie držaných zvierat druhov zo zoznamu a
- v prípade potreby odber vzoriek na laboratórne vyšetrenie s cieľom potvrdiť alebo vylúčiť výskyt SLAK.

3. Príslušný orgán môže vyžadovať ďalšie veterinárne návštevy zariadení v ochrannom pásme s cieľom sledovať situáciu.

4. Príslušný orgán vedie záznamy o vyššie uvedených činnostiach a návštevách a o ich zisteniach.

5. Ak je okruh ochranného pásma väčší ako 3 km, môže príslušný orgán rozhodnúť, že nebude vyžadovať návštevu všetkých zariadení v ochrannom pásme, ale návštevu reprezentatívneho počtu uvedených zariadení v súlade s bodom A.3 prílohy I Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Zákazy v súvislosti s činnosťami vrátane premiestňovania, pokiaľ ide o zvieratá, produkty a iné materiály, v rámci ochranného pásma, z neho a doň

1. Príslušný orgán zakáže činnosti vrátane premiestňovania, pokiaľ ide o zvieratá druhov zo zoznamu a ich produkty a iné materiály, v rámci ochranného pásma, z neho a doň v súlade s tabuľkou v prílohe VI Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

2. Príslušný orgán môže rozšíriť zákazy stanovené v bode 1 na:

- zvieratá druhov, ktoré nie sú v zozname, a produkty z takýchto zvierat a
- činnosti vrátane premiestňovania iné ako činnosti uvedené v prílohe VI Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

3. Od zákazov uvedených v bodoch 1 a 2 sú oslobodené tieto produkty:

- produkty živočíšneho pôvodu, ktoré sa považujú za bezpečné komodity v súlade s prílohou VII Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687, pokiaľ ide o SLAK,
- produkty živočíšneho pôvodu, ktoré boli podrobené príslušnému ošetreniu v súlade s prílohou VII Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687,
- produkty alebo iné materiály, ktorými sa môže šíriť choroba a ktoré boli získané alebo vyprodukované pred obdobím monitorovania (t.j. 21 dní), pričom obdobie sa počíta spätne od dátumu nahlásenia podozrenia v ohnisku,
- produkty vyprodukované v ochrannom pásme, ktoré boli získané z držaných zvierat druhov zo zoznamu:

- i) držaných mimo ochranného pásma,
- ii) držaných a zabitých mimo ochranného pásma alebo
- iii) držaných mimo ochranného pásma a zabitých v ochrannom pásme,

- odvodené produkty.

4. Zákazy uvedené v bodoch 1 a 2 sa uplatňujú na produkty uvedené v bode 3, ak:

- produkty neboli počas postupu produkcie, skladovania a prepravy jasne oddelené od produktov, ktoré nie sú oprávnené na odoslanie mimo reštrikčného pásma podľa Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687 alebo
- príslušný orgán má epizootologické dôkazy o rozšírení choroby na uvedené produkty, z nich alebo ich prostredníctvom.

Všeobecné podmienky na udelenie výnimiek zo zákazov v ochrannom pásme sú uvedené v Článku 28 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Osobitné podmienky na povoľovanie premiestňovania držaných zvierat druhov zo zoznamu v ochrannom pásme na účely zabitia sú uvedené v Článku 29 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Osobitné podmienky na povoľovanie určitého premiestňovania hydiny zo zariadení nachádzajúcich sa v ochrannom pásme sú uvedené v Článku 30 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Osobitné podmienky na schvaľovanie určitého premiestňovania násadových vajec v ochrannom pásme sú uvedené v Článku 31 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Osobitné podmienky na povoľovanie premiestňovania spermy zo schválených zariadení pre zárodočné produkty v ochrannom pásme sú uvedené v Článku 32 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Osobitné podmienky na povoľovanie premiestňovania čerstvého mäsa a surového mlieka získaného z držaných zvierat druhov zo zoznamu zo zariadení v ochrannom pásme sú uvedené v Článku 33 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Osobitné podmienky na povoľovanie premiestňovania vajec na ľudskú spotrebu zo zariadení nachádzajúcich sa v ochrannom pásme sú uvedené v Článku 34 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Osobitné podmienky na povoľovanie premiestňovania maštalného hnoja vrátane podstielky a použitého steliva zo zariadení nachádzajúcich sa v ochrannom pásme na skládku sú uvedené v Článku 35 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Osobitné podmienky na povoľovanie premiestňovania krmných surovín rastlinného pôvodu a slamy z ochranného pásma sú uvedené v Článku 36 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Osobitné podmienky na povoľovanie premiestňovania držaných zvierat druhov zo zoznamu a produktov do schváleného závodu na spracovanie vedľajších živočíšnych produktov sú uvedené v Článku 37 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Opatrenia, ktoré sa majú uplatňovať v potravinárskych a krmivárskych podnikoch, na hraničných kontrolných staniciach, v prevádzkarniach na spracovanie vedľajších

živočišnych produktov alebo na akomkoľvek inom relevantnom mieste vrátane dopravných prostriedkov v ochrannom pásme sú uvedené v Článku 38 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Trvanie opatrení v ochrannom pásme

1. Príslušný orgán môže zrušiť opatrenia v ochrannom pásme iba vtedy, ak uplynula minimálna lehota 15 dní a ak sú splnené tieto podmienky:

- v postihnutom zariadení (ohnisku) bolo vykonané predbežné čistenie a predbežná dezinfekcia a v relevantných prípadoch kontrola hmyzu a hlodavcov a
- v súlade s Článkom 26 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687 boli zvieratá vnímavých druhov vo všetkých zariadeniach podrobené klinickým, a v prípade potreby laboratórnym vyšetreniam s negatívnymi výsledkami.

Po zrušení opatrení v ochrannom pásme sa ochranné pásmo stáva súčasťou pásma pozorovania na obdobie 15 dní.

3.11.3 Opatrenia v pásme dohľadu – okruh najmenej 10 km od ohniska

Opatrenia, ktoré sa majú uplatňovať v zariadeniach v pásme dohľadu

Príslušný orgán bezodkladne nariadi uplatňovanie opatrení stanovených v Článku 25 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687 vo všetkých zariadeniach v pásme dohľadu, v ktorých sa držia zvieratá druhov zo zoznamu.

Návštevy úradných veterinárnych lekárov v zariadeniach v pásme dohľadu

Príslušný orgán zabezpečí, aby úradní veterinárni lekári vykonávali návštevy vzorky zariadení, v ktorých sa držia zvieratá druhov zo zoznamu v pásme dohľadu v súlade s Článkom 26 a bodom A.3 prílohy I Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Zákazy v súvislosti s činnosťami vrátane premiestňovania, pokiaľ ide o zvieratá, produkty a iné materiály, v rámci pásma dohľadu, z neho a doň

Príslušný orgán uplatní zákazy, oslobodenia a výnimky na činnosti vrátane premiestňovania, pokiaľ ide o zvieratá druhov zo zoznamu, produkty z nich a iný materiál, z pásma dohľadu a doň, v súlade s Článkom 27 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Všeobecné podmienky na udeľovanie výnimiek zo zákazov v pásme pozorovania sú uvedené v Článku 43 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Osobitné podmienky na povoľovanie premiestňovania držaných zvierat druhov zo zoznamu v rámci pásma dohľadu, z neho a doň, na účely zabitia sú uvedené v Článku 44 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Osobitné podmienky na povoľovanie určitého premiestňovania držaných kopytníkov druhov zo zoznamu zo zariadení v pásme dohľadu sú uvedené v Článku 45 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Osobitné podmienky na povoľovanie určitého premiestňovania hydiny zo zariadení nachádzajúcich sa v pásme dohľadu sú uvedené v Článku 46 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Osobitné podmienky na povoľovanie určitého premiestňovania násadových vajec do zariadení a z nich v pásme dohľadu sú uvedené v Článku 47 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Osobitné podmienky na povoľovanie premiestňovania spermy zo schválených zariadení pre zárodočné produkty v pásme dohľadu sú uvedené v Článku 48 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Osobitné podmienky na povoľovanie premiestňovania čerstvého mäsa a surového mlieka získaného z držaných zvierat druhov zo zoznamu zo zariadení nachádzajúcich sa v pásme dohľadu sú uvedené v Článku 49 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Osobitné podmienky na povoľovanie premiestňovania vajec na ľudskú spotrebu zo zariadení v pásme dohľadu sú uvedené v Článku 50 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Osobitné podmienky na povoľovanie premiestňovania maštalného hnoja vrátane podstielky a použitého steliva zo zariadení v pásme dohľadu sú uvedené v Článku 51 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Osobitné podmienky na povoľovanie premiestňovania kŕmnych surovín rastlinného pôvodu a slamy z pásma dohľadu sú uvedené v Článku 52 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Osobitné podmienky na povoľovanie premiestňovania držaných zvierat druhov zo zoznamu a produktov do schváleného závodu sú uvedené v Článku 53 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Opatrenia, ktoré sa majú uplatňovať v potravinárskych a krmivárskych podnikoch, na hraničných kontrolných staniciach, v prevádzkarniach na spracovanie vedľajších živočíšnych produktov alebo na akomkoľvek inom relevantnom mieste vrátane dopravných prostriedkov v pásme dohľadu sú uvedené v Článku 54 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Výnimky zo zákazov premiestňovania zvierat v rámci reštrikčných pásiem v prípade, keď sa zachovávajú reštrikčné opatrenia sú uvedené v Článku 56 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

Trvanie opatrení v pásme dohľadu

1. Príslušný orgán môže zrušiť opatrenia na kontrolu chorôb uplatňované v pásme dohľadu iba vtedy, ak uplynula minimálna lehota 30 dní a sú splnené tieto podmienky:

- v postihnutom zariadení (ohnisku) bolo vykonané predbežné čistenie a predbežná dezinfekcia a v relevantných prípadoch kontrola hmyzu a hlodavcov a
- v reprezentatívnom počte zariadení, v ktorých sa držia zvieratá druhov zo zoznamu, sa s priaznivými výsledkami vykonali návštevy úradných veterinárnych lekárov v súlade s Článkom 41 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687 (bod 3.11.3 Návštevy ÚVL v zariadeniach v pásme dohľadu).

Keď sa opatrenia zrušia, tie isté osoby a organizácie, ktorým bolo oznámené potvrdenie AI a nariadenie opatrení, budú upovedomené o ich zrušení.

Ďalšie pozorovanie (surveillance)

Ak existuje dostatok dôkazov o tom, že choroba mohla byť prenesená do chovu s potvrdeným výskytom infekcie z iných chovov (a to akýmkoľvek spôsobom), tieto ďalšie chovy budú dané pod úradný dozor a budú nariadené príslušné opatrenia.

Pohyb vnímavých zvierat mimo takéhoto hospodárstva môže byť povolený iba pre núdzové zabitie pod úradným dozorom po 15-dňovom období, po klinickom vyšetrení úradným veterinárnym lekárom, ktoré potvrdí, že vnímavé zvieratá nemajú príznaky slintačky a krívačky.

Vykonané budú aj návštevy zoologických záhrad a parkov v rámci ochranného pásma za účelom inšpekcie vnímavých druhov. Takéto návštevy by mali byť vykonané v spolupráci s príslušnými zamestnancami ZOO, resp. súkromným veterinárnym lekárom, pretože niektoré zvieratá budú pred vyšetrením vyžadovať podanie sedatív.

4 Obnova chovu

4.1 Podmienky na povolenie obnovy populácie postihnutého zariadenia

1. Príslušný orgán povolí obnovu populácie postihnutého zariadenia, ak sú splnené tieto požiadavky:

- v súlade s ustanovením Prílohy IV. Delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2020/687 bolo vykonané záverečné čistenie a dezinfekcia, v relevantných prípadoch kontrola hmyzu a hlodavcov s cieľom zabezpečiť zničenie pôvodcu slintačky a krívačky a všetky postupy boli primerane zdokumentované,

- uplynulo obdobie monitorovania 21 dní od vykonania záverečného čistenia a dezinfekcie.

2. Príslušný orgán dohliada na to, aby sa v súlade s požiadavkami v bode 1 vykonalo záverečné čistenie a dezinfekcia, a v relevantných prípadoch kontrola hmyzu a hlodavcov, v postihnutom zariadení.

3. Príslušný orgán nepovolí prístup držaných zvierat druhov zo zoznamu na pasienok počas obdobia, keď je považovaný za kontaminovaný; toto obdobie sa určí po vykonaní posúdenia rizika.

4. Ak sa v postihnutom zariadení z riadne odôvodnených príčin úplne neukončilo záverečné čistenie a dezinfekcia, v relevantných prípadoch kontrola hmyzu a hlodavcov, ktoré sú uvedené v bode 1, príslušný orgán môže povoliť obnovu populácie odchyľne od bodu 1 za predpokladu, že:

- od vykonania predbežného čistenia a dezinfekcie uplynulo aspoň obdobie 3 mesiacov a

- pred udelením povolenia príslušný orgán posúdil riziká vyplývajúce z tohto povolenia a z posúdenia vyplynulo, že riziko šírenia SLAK je zanedbateľné.

4.2 Požiadavky na obnovu populácie postihnutého zariadenia

1. Príslušný orgán dohliada na obnovu populácie držaných zvierat druhov zo zoznamu postihnutého zariadenia, pričom musí spĺňať ustanovenia Článku 59 Delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2020/687.

2. Držané zvieratá druhov zo zoznamu určené na obnovu populácie:

- nemôžu pochádzať zo zariadenia, na ktoré sa vzťahujú zdravotné obmedzenia,

- pred ich umiestnením do zariadenia im musia byť odobraté vzorky na laboratórne vyšetrenie s negatívnymi výsledkami s cieľom vylúčiť výskyt choroby.

3. Vzorky sa odoberajú z:

- reprezentatívneho počtu všetkých zvierat, ktoré sa majú umiestniť do zariadenia, ak sa všetky z nich umiestňujú v tom istom čase a z toho istého zariadenia pôvodu, alebo

- reprezentatívneho počtu zvierat z každej zásielky, ak sa všetky zvieratá majú umiestniť v rôznom čase alebo z rôznych zariadení pôvodu.

4. Držané zvieratá druhov zo zoznamu určené na obnovu populácie sa umiestňujú do zariadení takto:

- do všetkých epidemiologických jednotiek a budov postihnutého zariadenia,

- podľa možností v tom istom čase alebo počas obdobia monitorovania pre príslušnú chorobu (21 dní), ktoré sa počíta od dátumu umiestnenia prvého zvieratá, alebo

- v prípade zariadení s chovom s voľným výbehom alebo ak je požiadavka stanovená v prvej odrážke nepraktická, s použitím sentinelových zvierat, ktorým boli pred ich umiestnením do zariadenia odobrané vzorky na laboratórne vyšetrenia s negatívnymi výsledkami na SLAK.

5. Úradní veterinárni lekári vykonávajú aspoň návštevu postihnutého zariadenia v posledný deň obdobia monitorovania pre príslušnú chorobu, ktoré sa počíta od dátumu, keď boli zvieratá umiestnené do zariadenia, a v každom prípade pred uplynutím 30 dní od uvedeného dňa, pričom sa vykonáva aspoň:

- dokladová kontrola vrátane analýzy záznamov týkajúcich sa produkcie, zdravia a vysledovateľnosti,
- klinické vyšetrenie držaných zvierat a
- odber vzoriek zo zvierat na laboratórne vyšetrenie s cieľom potvrdiť alebo vylúčiť výskyt choroby.

6. Akákoľvek osoba, ktorá vstupuje do zariadenia alebo z neho odchádza, musí spĺňať príslušné opatrenia biologickej bezpečnosti zamerané na zabránenie šíreniu choroby.

7. Držané zvieratá druhov zo zoznamu môžu opustiť zariadenie iba na základe povolenia príslušného orgánu a iba po získaní negatívnych výsledkov laboratórneho vyšetrenia uvedeného v bode 5.

8. Od dátumu umiestnenia zvierat v zariadení do konca obnovy populácie prevádzkovateľ:

- aktualizuje záznamy údajov o zdravotnom stave a o produkcii, pokiaľ ide o držané zvieratá,
- ihneď nahlási príslušnému orgánu každú významnú zmenu, pokiaľ ide o údaje o produkcii a akékoľvek iné abnormality.

9. Ak sa počas obdobia uvedeného v bode 8 nahlási príslušnému orgánu neobvyklá úmrtnosť alebo klinické príznaky SLAK, úradní veterinárni lekári bezodkladne odoberú vzorky na laboratórne vyšetrenie s cieľom vylúčiť jej výskyt.

10. Príslušný orgán môže oslobodiť zariadenia so špeciálnym režimom z jedného alebo viacerých ustanovení v bodoch 1 až 9 po posúdení rizík vyplývajúcich z uvedeného oslobodenia, a ak z posúdenia vyplýva, že riziko jej šírenia je zanedbateľné.

Na základe posúdenia rizika môže miestne centrum pre tlmenie chorôb nariadiť, aby sa postup určený pre komerčný chov uplatňoval aj v nekomerčných chovoch.

Dodatočné podmienky na obnovu populácie postihnutého zariadenia sú uvedené v Článku 60 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687.

4.3 Koniec obnovy populácie postihnutého zariadenia a zrušenie opatrení

1. Obnova populácie postihnutého zariadenia sa považuje za ukončenú, ak sa úspešne ukončili opatrenia uvedené v bodoch 4.1. a 4.2.

2. Príslušný orgán zruší všetky opatrenia na kontrolu chorôb uplatňované v postihnutom zariadení, ak sa obnova populácie považuje za ukončenú, ako sa stanovuje v bode 1.

5. Slintačka a krívačka v potravinárskych a krmivárskych podnikoch, na hraničných inšpekčných staniach, v prevádzkarňach na spracovanie vedľajších živočíšnych produktov alebo na ktoromkoľvek inom relevantnom mieste vrátane dopravných prostriedkov

5.1 Podozrenie na SLAK v potravinárskych a krmivárskych podnikoch, na hraničných inšpekčných staniach, v prevádzkarňach na spracovanie vedľajších živočíšnych produktov alebo na ktoromkoľvek inom relevantnom mieste vrátane dopravných prostriedkov

1. V prípade podozrenia na SLAK príslušný orgán v potravinárskych a krmivárskych podnikoch, na hraničných kontrolných staniach, v prevádzkarniach na spracovanie vedľajších živočíšnych produktov alebo na akomkoľvek inom relevantnom mieste vrátane dopravných prostriedkov uplatní:

- príslušné ustanovenia stanovené v článkoch 5 až 9 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687 a

- v prípade potreby dodatočné opatrenia prispôsobené špecifickej situácii s cieľom zabrániť šíreniu SLAK na nepostihnuté zvieratá alebo na ľudí.
2. Ustanovenia stanovené v článkoch 5 až 9 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687 uplatní príslušný orgán aj v zariadeniach pôvodu týchto zvierat alebo produktov.

5.2 Potvrdenie SLAK v potravinárskych a krmivárskych podnikoch, na hraničných inšpekčných staniciach, v prevádzkarňach na spracovanie vedľajších živočíšnych produktov alebo na ktoromkoľvek inom relevantnom mieste vrátane dopravných prostriedkov

1. V prípade úradného potvrdenia SLAK v potravinárskych a krmivárskych podnikoch, na hraničných kontrolných staniciach, v prevádzkarniach na spracovanie vedľajších živočíšnych produktov alebo na akýchkoľvek iných relevantných miestach vrátane dopravných prostriedkov príslušný orgán uplatní:
- príslušné ustanovenia stanovené v článkoch 12 až 19 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687 a
 - v prípade potreby dodatočné opatrenia prispôsobené špecifickej situácii s cieľom zabrániť šíreniu SLAK z postihnutých zvierat a z postihnutých zariadení a miest na iné nepostihnuté zvieratá alebo na ľudí.
2. Ustanovenia stanovené v článkoch 12 až 19 Delegovaného nariadenia Komisie 2020/687 uplatní príslušný orgán aj v zariadeniach pôvodu týchto zvierat alebo produktov.

7. Informácie a údaje

- 7.1 Skupina odborníkov zhromažďuje všetky informácie o epizootologickom šetrení a poskytuje ich:
- miestnemu centru pre tlmenie chorôb,
 - národnému centru pre tlmenie chorôb,
 - Komisii,
 - ostatným členským štátom.

V prípade, že kontrolné pásma zasahujú na územie iného členského štátu, národné centrum informuje o výskyte choroby kompetentnú autoritu príslušného členského štátu.

- 7.2 Informácie a údaje na miestnej úrovni zhromažďuje a vyhodnocuje každý tím v miestom centre pre tlmenie chorôb podľa úloh a správy sa predkladajú vedúcemu miestneho centra. Za prípravu informácií pre médiá a verejnosť zodpovedá koordinačný tím.
- 7.3 Po schválení informácií vedúcim miestneho centra sa informácie a údaje distribuujú príslušným orgánom a verejnosti. Vedúci miestneho centra je zodpovedný za denné správy zasielané do národného centra o novom vývoji v infikovanej oblasti.

8. Priebeh SLAK v súvislosti s indikáciou príznakov a laboratórnou detekciou

Výskyt lézií v dňoch

	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Indikované vylučovanie vírusu														
Indikovaná horúčka														
Detekcia metódou PCR v krvi														
Detekcia metódou LFD														
Detekcia metódou Ag ELISA														
Detekcia metódou NSP ELISA														

Najpravdepodobnejší čas detekcie
 Pravdepodobný čas detekcie
 Menej pravdepodobný čas detekcie

9. Kontrola veľkého počtu ohnisk vyskytujúcich sa v krátkej časovej dobe

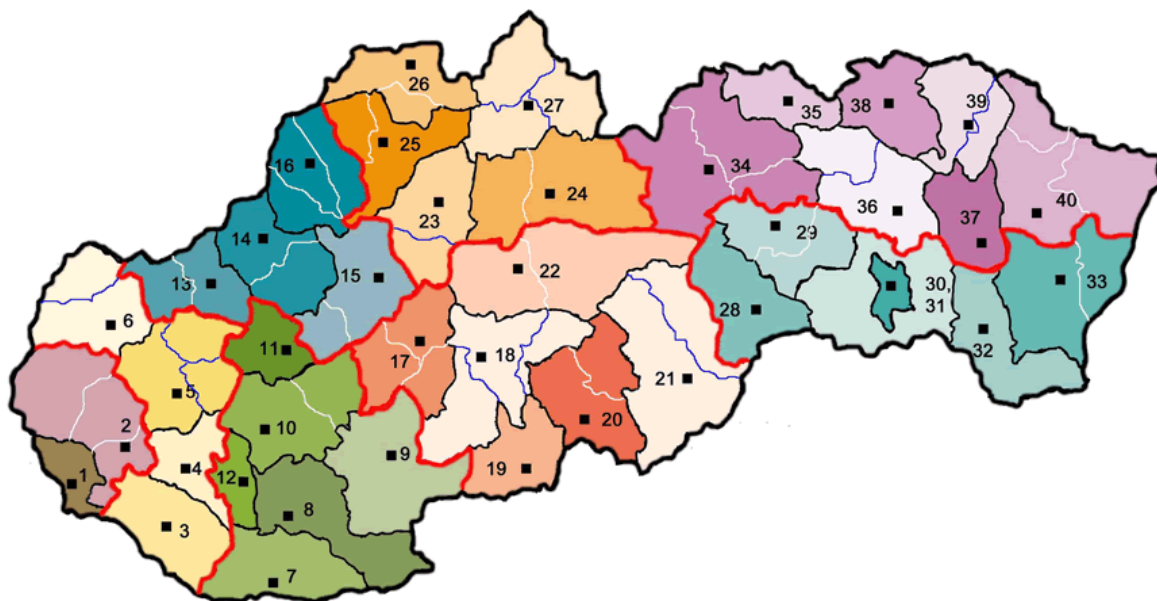
Berúc do úvahy reálnu možnosť výskytu veľkého počtu ohnisk v rámci krátkej doby a spôsobených viacerými antigeneticky odlišnými sérotypmi sa využijú zdroje, potrebné na kontrolu nasledovne:

K dispozícii je 40 miestnych centier s vybavením (Príloha č. 9) i personálom. Hlavný veterinárny lekár je podľa § 6 zákona č. 39/2007 Z.z. oprávnený v naliehavých prípadoch priamo riadiť každého veterinárneho lekára, ktorý vykonáva odborné veterinárne činnosti na území SR, nariadiť núdzové opatrenia, ako aj riadiť zamestnancov orgánov verejnej správy a iné osoby, ktorých činnosti sú potrebné na kontrolu alebo eradikáciu choroby zvierat. Nasadenie a koordináciu pracovníkov do iných regionov/okresov bude riadiť národné centrum. Týmto je zabezpečená reálna možnosť okamžite nasadiť pracovníkov týchto 40 miestnych centier na kontrolu a eradikáciu slintačky a krívačky v ktorejkoľvek časti SR. Uvedení pracovníci sú schopní do niekoľkých hodín pricestovať na pomoc príslušnej RVPS.

Mapa ukazujúca územie, ktoré pokrývajú miestne centrá pre tlmenie chorôb.

1 Bratislava	13 Nové Mesto nad Váhom	28 Rožňava
2 Senec	14 Trenčín	29 Spišská Nová Ves
	15 Púchov	30 Košice – mesto
3 Dunajská Streda	16 Prievidza	31 Košice – okolie
4 Galanta		32 Trebišov
5 Trnava	17 Žiar nad Hronom	
6 Senica	18 Zvolen	33 Michalovce
	19 Veľký Krtíš	34 Poprad
7 Komárno	20 Lučenec	35 Stará Ľubovňa
8 Nové Zámky	21 Rimavská Sobota	36 Prešov
9 Levice	22 Banská Bystrica	37 Vranov nad Topľou
10 Nitra		38 Bardejov
11 Topoľčany	23 Martin	39 Svidník
12 Šaľa	24 Liptovský Mikuláš	40 Humenné
	25 Žilina	

26 Čadca
27 Dolný Kubín

RVPS Bratislava-mesto, Polianky 8, 841 01 Bratislava - 42, tel.: 02 64461209, Riaditel.BA@svps.sk

RVPS Senec, Svätoplukova 50, 903 01 Senec, tel.: 02 45926213, Riaditel.SC@svps.sk

RVPS Dunajská Streda, Obchodná 789/3, 929 01 Dunajská Streda, tel.: 031 5524870, Riaditel.DS@svps.sk

RVPS Galanta, Hodská 353/19, 924 25 Galanta, tel.: 031 7807109, Riaditel.GA@svps.sk

RVPS Trnava, Zavorská 11, 918 21 Trnava 1, tel.: 033 5501447, Riaditel.TT@svps.sk

RVPS Senica, Čáčovská 305, 905 01 Senica nad Myjavou, tel.: 034 6512881, Riaditel.SE@svps.sk

RVPS Komárno, Štúrova 5, 945 01 Komárno, tel.: 035 7731235, Riaditel.KN@svps.sk

RVPS Nové Zámky, Komjatická 65, 940 89 Nové Zámky, tel.: 035 6428311, Riaditel.NZ@svps.sk

RVPS Levice, M.R. Štefánika 24, 934 03 Levice, tel.: 036 6312352, Riaditel.LV@svps.sk

RVPS Nitra, Akademická 1, 949 80 Nitra 1, tel.: 037 6536202, Riaditel.NR@svps.sk

RVPS Topoľčany, ul. Dr. P. Adámiho 17, 955 01 Topoľčany, tel.: 038 5326068, Riaditel.TO@svps.sk

RVPS Šaľa, Školská 5, 927 00 Šaľa, tel.: 031 770 21 70,7715177 Riaditel.SA@svps.sk

RVPS Nové Mesto/Váhom, Tajovského 235/7, 915 01 Nové Mesto/Váh., tel.: 032 7712546, Riaditel.NM@svps.sk

RVPS Trenčín, Súdna 22, 911 01 Trenčín, tel.: 032 6522123, Riaditel.TN@svps.sk

RVPS Prievidza, Mariánska 6, 971 01 Prievidza, tel.: 046 5423009, Riaditel.PD@svps.sk

RVPS Púchov, Moravská 1343/29, 020 01 Púchov, tel.: 042 4641315, Riaditel.PU@svps.sk

RVPS Žiar nad Hronom, ul. SNP 612/120, 965 01 Žiar nad Hronom, tel.: 045 6732737, Riaditel.ZH@svps.sk

RVPS Zvolen, Nám. SNP 50, 960 01 Zvolen, tel.: 045 5203999, Riaditel.ZV@svps.sk

RVPS Veľký Krtíš, Osloboditeľov 33, 990 01 Veľký Krtíš, tel.: 047 4812921, Riaditel.VK@svps.sk

RVPS Lučenec, Ulica mieru 2, 984 01 Lučenec, tel.: 047 4322431, Riaditel.LC@svps.sk

RVPS Rimavská Sobota, Kirijejská 22, 979 01 Rimavská Sobota, tel.: 047 5631410, Riaditel.RS@svps.sk

RVPS Banská Bystrica, Rudlovska cesta 6, 975 90 Banská Bystrica 1, tel.: 048 4125602, Riaditel.BB@svps.sk

RVPS Martin, Záturčianska 1, 036 80 Martin, tel.: 043 4221481, Riaditel.MT@svps.sk

RVPS Liptovský Mikuláš, Kollárova 2, 031 01 Liptovský Mikuláš, tel.: 044 5523814, Riaditel.LM@svps.sk

RVPS Žilina, Jedľová 44, 010 04 Žilina 4, tel.: 041 7631235, Riaditel.ZA@svps.sk

RVPS Čadca, Horná 2483, pošt. pr. 45, 022 01 Čadca, tel.: 041 4322277, Riaditel.CA@svps.sk

RVPS Dolný Kubín, Pelhřimovská 2055/7, 026 01 Dolný Kubín, tel.: 043 5864935, Sekretariat.DK@svps.sk

RVPS Rožňava, Južná 43, 048 01 Rožňava, tel.: 058 7323182, Riaditel.RV@svps.sk

RVPS Spišská Nová Ves, Duklianska 46, 052 01 Spišská Nová Ves, tel.: 053 4813202, Riaditel.SN@svps.sk

RVPS Košice-mesto, Hlinkova 1/c, 040 01 Košice - mesto, tel.: 055 6325623, Riaditel.KE@svps.sk

RVPS Košice-okolie, Kukučínova 24, 040 01 Košice - okolie, tel.: 055 6223507, Riaditel.KS@svps.sk

RVPS Trebišov, Bottova 2, 075 01 Trebišov, tel.: 056 6722748, Riaditel.TV@svps.sk

RVPS Michalovce, Sama Chalupku 22, 071 01 Michalovce, tel.: 056 6425001, Riaditel.MI@svps.sk

RVPS Poprad, Partizánska 83, 058 01 Poprad, tel.: 052 7723085, Riaditel.PP@svps.sk

RVPS Stará Ľubovňa, Levočská 4/338, 064 01 Stará Ľubovňa, tel.: 052 4321182, Riaditel.SL@svps.sk

RVPS Prešov, Levočská 112, 080 01 Prešov 1, tel.: 051 7493650, Riaditel.PO@svps.sk

RVPS Vranov nad Topľou, Kalinčiaková 879, 093 01 Vranov nad Topľou, tel.: 057 4423064, Riaditel.VT@svps.sk

RVPS Bardejov, Stöcklova 34, 085 01 Bardejov, tel.: 054 4722115, Riaditel.BJ@svps.sk

RVPS Svidník, ul. MUDr. Pribulu 2, 089 01 Svidník, tel.: 054 7522987, Riaditel.SK@svps.sk

RVPS Humenné, Gaštanová 3, 066 01 Humenné, tel.: 057 7752963, Riaditel.HE@svps.sk

Okrem ustanovení zákona NR SR č. 39/2007 Z.z. o veterinárnej starostlivosti v súvislosti s podozrením, potvrdením, kontrolou a eradikáciou nákaz /SLAK/ sú v právnom poriadku

Slovenskej republiky platné ďalšie všeobecne záväzné právne predpisy, na základe ktorých budú konať aj iné orgány štátnej správy, verejnej správy i samosprávy.

Zákon NR SR č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu v platnom znení, ktorý ukladá o.i. zriaďovanie krízových štábov pri obvodných úradoch pre prípad vzniku a riešenia krízových /núdzových/ situácií, ktorými sú aj nariadenia.

Zákon NR SR č. 179/2011 Z. z. o hospodárskej mobilizácii a o zmene a doplnení zákona č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu v znení neskorších predpisov. V § 5 písm. k) je jedným z opatrení hospodárskej mobilizácie aj organizácia veterinárnej starostlivosti. Týmto ustanovením je daný legislatívny rámec kontroly v prípade možného zámerného uvoľnenia vírusu slintačky a krívačky v prípade ohrozenia bezpečnosti štátu.

Príloha č. 1 operačného manuálu

Zoznam vecí v pohotovostnom kufri

- 3 pracovné súpravy – skafandre jednorázové,
- 3 protichemické gumové obleky skafandre,
- 3 páry gumových rukavíc so zdrsneným povrchom,
- 3 páry gumových čižiem,
- 3 gumové zástery,
- 3 páry ponožiek,
- 3 uteráky a mydlá,
- 1 liter kyseliny peroctovej,
- 3 vreckové svietidlá na batérie,
- 3 veľké silné igelitové vrecia,
- 5 tabulí s nápisom " SLINTAČKA A KRIVAČKA – VSTUP ZAKÁZANÝ !!! "

Príloha č. 2 operačného manuálu

Zoznam vecí v pohotovostnej taške

- 3 chirurgické pinzety,
- 3 nožnice zahnuté,
- 10 ks ihiel na odber krvi, hemosky pre HD a ošipané,
- 15 ks sterilných skúmaviek na odber vzoriek so štítkami a zátkami,
- 1 liter kyseliny peroctovej,
- 5 fliaš aa 100g lúhu sodného (NaOH),
- 3 páry gumových rukavíc so zdrsneným povrchom a 10 ks jednorázových rukavíc,
- 10 igelitových sáčkov na vzorky orgánov, 50 ks mikroténových a papierových sáčkov,
- 2 mäsiarske nože,
- 1 plechová krabica na odoslanie vzoriek a papierová vata,
- 1 vreckové svietidlo na batérie,
- 15 teplomerov,
- 1 kopytný nôž obojstranný,
- 1 lepiaca páska voduvzdorná,
- 1 kotúč samolepiacich štítkov,
- baliaci materiál,

1 odberová súprava pre probang test, súprava musí obsahovať všetky ingrediencie a materiál podľa zoznamu priloženého výrobcom súpravy,
poznámka: glycerín fosfátový pufer zabezpečí národné referenčné laboratórium pre SLAK tesne pred odberom biologického materiálu.

Príloha č. 3 operačného manuálu

Opatrenia pre odber, manipuláciu a spracovanie mlieka zo zvierat, nachádzajúcich sa v ochrannom pásme a v pásme dohľadu, alebo v chovoch, ktoré sú sledované :

1. mlieko kráv postihnutých slintačkou a krívačkou môže obsahovať vírus už 3 dni pred objavením sa klinických príznakov choroby. Preto je dôležité, aby boli zabezpečené kontroly mliečnej produkcie v hospodárstvách, kde je riziko z infekcie z blízkeho postihnutého hospodárstva alebo priamym alebo nepriamym kontaktom s postihnutým chovom,
2. aby sa zamedzilo rozptyľovaniu kvapiek mlieka obsahujúceho vírus SLAK do vzduchu, prieduchy cisterien zbierajúcich mlieko by mali byť vybavené filtrom s minimálnym záchytným častíc do 0,5 mikrónov na 99,95%,
3. vonkajší povrch zberných cisterien musí byť vyčistený a dezinfikovaný po každom odbere a dodávke; pre tento účel je potrebné nosiť vhodné zariadenie a dezinfekčný prostriedok,
4. vodiči mliečnych cisterien musia mať pri nakládke a vypúšťaní oblečený ochranný odev a musia zabezpečiť osobnú dezinfekciu pred aj po každom pracovnom úkone v takomto chove,
5. na konci každého pracovného dňa, prípadne častejšie by mali byť cisterny dokonale vyčistené a dezinfikované vrátane interiéru kabíny vodiča – použiť 0,2 % roztok kyseliny citrónovej,
6. vnútro cisterny by malo byť vyčistené každý deň, bežný postup využíva vhodný dezinfekčný roztok: 0,2% kyselinu citrónovú, 0,2% kyselinu sulfamilovú, 0,3% kyselinu o-fosforečnú,
7. mlieko by nemalo opustiť výrobu (pre potreby ďalšej distribúcie), kým nie je tepelne spracované. Medzi rôzne kombinácie teploty a času, ktoré sú efektívne pre zničenie vírusu slintačky a krívačky patria:
 - a) 71,7°C 15s
 - b) 135°C najmenej 1s
8. mlieko a vedľajšie mliečne produkty z chovov, na ktoré sa vzťahujú obmedzenia, nesmie byť skrmované vnímavými zvieratami, pokiaľ nebolo/neboli tepelne spracované za účelom inaktivácie vírusu slintačky a krívačky, ktorý v nich môže byť prítomný. Nespracované mlieko však môže byť skrmované zvieratami v chove, z ktorého pochádza,
9. v závodoch na spracovanie mlieka z chovov, na ktoré sa vzťahujú obmedzenia, by mali byť plochy a zariadenie každý deň vyčistené a dezinfikované vhodným dezinfekčným roztokom a počas celého pracovného dňa je potrebné venovať pozornosť plochám, kde sa rozlialo mlieko,
10. odpadová voda zo spracovateľského závodu by mala byť upravovaná tak, aby sa inaktivoval vírus slintačky a krívačky,
11. mlieko, voda po výplachu zariadení a odpadová voda zo závodu na spracovanie mlieka môžu byť pred vypustením spracované nasledujúcim spôsobom:
 - pridaním 500 g kyseliny citrónovej alebo sulfamilovej na každých 240 l mlieka alebo odpadovej vody,
 - pridaním 1,5 l kyseliny o-fosforečnej na každých 500 l mlieka alebo odpadovej vody.

Príloha č.7.

Slovenská republika

Pohotovostný plán pre vakcináciu.

Núdzová vakcinácia proti slintačke a krívačke

Zákaz vakcinácie

Vakcinácia proti slintačke a krívačke je vo všeobecnosti zakázaná.

Núdzová vakcinácia vo výnimočných situáciách

Napriek zákazu môže byť vo výnimočných situáciách schválená núdzová vakcinácia v oblasti rozšírenia infekcie, kde bola potvrdená slintačka a krívačka a ak hrozí vymknutie sa choroby spod kontroly aj za dodržania najprísnejších opatrení.

V prípade, že regionálna veterinárna a potravinová správa chce vykonávať núdzovú vakcinačnú kampaň, návrh vo forme akčného plánu bude postúpený národnému centru pre tlmenie chorôb.

Plán, ktorý pripraví miestne centrum pre tlmenie chorôb spolu so skupinou odborníkov, by mal obsahovať tieto informácie:

- popis choroby, ktorá vyvolala podanie tohto návrhu,
- faktory, ktoré vedú k potrebe schválenia núdzovej vakcinácie, medzi iným: možnosť plošného rozšírenia infekcie exponovanými zvieratami, postihnutie veľkého počtu zvierat, vysoká hustota populácie vnímavých druhov, nejasný pôvod choroby, rýchlo sa zvyšujúci počet nových zdrojov infekcie, rýchle šírenie infekcie v populácii vnímavých zvierat a do ďalších geografických oblastí,
- veľkosť oblasti, v ktorej sa navrhuje vykonať núdzová vakcinácia, bude určená na základe dohovoru medzi hlavným veterinárnym lekárom, národným centrom a skupinou odborníkov a na základe podrobných znalostí rizikovej oblasti, ohrozenej ďalším rozšírením choroby,
- počet jednotlivých druhov a vek vnímavých zvierat, ktoré budú vakcinované,
- subtypy očkovacej látky, ktoré budú použité,
- trvanie vakcinačnej kampane,
- systém používaný na identifikáciu a registráciu vakcinovaných zvierat,
- opatrenia, ktoré budú nariadené na obmedzenie pohybu zvierat a výrobkov ŽP.

Za predpokladu schválenia núdzovej vakcinácie bude v miestnom centre pre tlmenie chorôb zriadený vakcinačný tím a vakcinačné centrum.

Rozhodnutie realizovať povinnú vakcináciu dosiahne príslušného stupňa miestnej publicity a budú prijaté opatrenia, zabezpečujúce bezodkladné uskutočnenie kampane.

Geografická oblasť, kde sa bude vakcinácia vykonávať, bude jasne definovaná, hranicami budú fyzické prvky ako sú cesty, železnice, rieky alebo iné prirodzené hranice a bude vypracovaný úplný zoznam všetkých chovov s vnímavými zvieratami pre navrhovanú oblasť povinnej vakcinácie. Miesta všetkých chovov s vnímavými zvieratami, určenými pre vakcináciu, budú vyznačené na mape alebo mapách príslušných mierok s vyznačením približného počtu zvierat v každom chove.

Ďalší veterinárni lekári, technickí a administratívni zamestnanci budú pridelení vakcinačnému centru, aby bol zabezpečený plynulý priebeh bez narušenia činnosti miestneho centra pre tlmenie chorôb. Cieľom bude ukončiť vakcináciu v určenej oblasti do 7 pracovných dní.

Vakcinačné centrum bude medzi iným vybavené aj:

- dostatočným množstvom očkovacej látky pre zabezpečenie kampane,
- príslušnými zariadeniami pre transport a uskladnenie očkovacej látky,
- vybavením pre sterilizáciu pomôcok napríklad viacdávkových striekačiek,
- odpadovými nádobami pre použité pomôcky na vakcináciu, prázdne fľaše od očkovacích látok a ďalší rizikový odpad,
- ochrannými odevmi pre vakcinačný tím,
- dezinfekčnými prostriedkami a vedrami, kefami a špongiami pre osobnú dezinfekciu vakcinačného tímu,
- zariadením na fixáciu zvierat počas vakcinácie,
- dostatočným množstvom očíslovaných ušných značiek s veľkosťou a tvarom vyhovujúcim pre identifikáciu všetkých druhov zvierat, ktoré majú byť identifikované a kliešťami na aplikáciu týchto značiek,
- dostatočnou zásobou formulárov, ktoré sa budú vyplňať počas núdzovej vakcinácie.

Riadenie núdzovej vakcinácie

Vakcinačný tím pozostáva z veterinárneho lekára a technického asistenta.

Každý tím bude každodenne zásobovaný nasledujúcim materiálom a zariadením:

- očkovacou látkou na denné použitie,
- sadou viacdávkových striekačiek s náhradnými dielmi, remeňom a puzdrom,
- malým sterilizátorom na viacdávkové striekačky,
- jednorázovými striekačkami a ihlami,
- nádobami na použité jednorázové striekačky a potreby, prázdne obaly a iný odpad,
- záchytným zariadením,
- potrebným množstvom formulárov.

Administratívni pracovníci centra dohodnú pre vakcinačný tím stretnutia s chovateľmi a pri tom požiadajú o potrebnú pomoc pri vakcinácii, fixácii zvierat a o ďalšiu pomoc, ktorá bude potrebná a zistia podrobnosti o aktuálnych počtoch zvierat v danom chove. Návštevy za účelom vakcinácie bez predchádzajúceho dohovoru by mali byť výnimkou.

Každý vakcinačný tím dostane na začiatku každého pracovného dňa zoznam chovov, ktoré má navštíviť, čas návštev a približný počet zvierat v každom chove.

Po príchode do chovu, na ktorom budú zvieratá vakcinované, veterinárny lekár vysvetlí podmienky vakcinačnej kampane majiteľovi alebo zodpovednej osobe.

Členovia vakcinačného tímu sa oblečú do ochranného odevu a zabezpečia osobnú dezinfekciu pred vstupom do časti chovu, v ktorej sú zvieratá chované.

Pred vakcináciou musí byť stádo klinicky vyšetrené. Podozrenie, že zvieratá chovu sú infikované slintačkou a krívačkou, musí byť oznámené miestnemu centru pre tlmenie chorôb, ktoré zabezpečí vyšetrenie vlastnými úradnými veterinárnymi lekármi. Ak miestne centrum pre tlmenie chorôb o to výslovne nepožiadá, vakcinačný tím sa nebude do týchto vyšetrení zapájať, okrem upovedomenia chovateľa, že stádo je podozrivé a vzťahujú sa naň obmedzujúce opatrenia.

Ak sa nepodarí okamžite vylúčiť výskyt ochorenia v stáde, vakcinácia nebude vykonaná. Ak je stádo bez klinických príznakov slintačky a krívačky, môže byť vakcinácia vykonaná.

Pri vakcinácii je potrebné dodržať návody na podávanie, hlavne dávkovanie, výber optimálneho miesta vpichu a vylúčenie zvierat určitých vekových skupín.

Každé vakcinované zviera, bez ohľadu na vek, bude označené osobitnou, očíslovanou ušnou značkou.

Na predbežnom formulári sa bude viesť záznam počtu zvierat každého druhu a kategórie, ktorým bola podaná očkovacia látka a použité čísla ušných známok.

Použité zariadenie sa vyčistí, dezinfikuje a sterilizuje, ak je nutné, keď sa vakcinácia stáda ukončí. Okrem toho bude vykonaná aj osobná dezinfekcia. Oblasť, kde sa vakcinuje, je vysoko riziková vzhľadom na možný vznik choroby. Je dôležité, aby boli zabezpečené predbežné opatrenia a aby nevzniklo riziko rozšírenia infekcie činnosťou vakcinačného tímu a aby proti vakcinačným tímom v prípade následných epidémií v danej oblasti neboli vznesené obvinenia z nedbanlivosti.

Pred odchodom z chovu bude vyplnený vakcinačný záznam pre chov v dvoch kópiách s podpisom majiteľa alebo zodpovednej osoby, jedna kópia bude ponechaná v chove.

Na záver dňa sa vakcinačný tím vráti do vakcinačného centra, kde budú použité jednorazové pomôcky a iný odpad bezpečne uložené do nádob na to určených, ďalšie zariadenia, ktoré sa mohli kontaminovať budú po čistení a dezinfekcii vysterilizované a budú vyplnené príslušné formuláre, ktoré sa odovzdajú administratívne personálu. Mapa núdzovej vakcinačnej kampane bude každodenne aktualizovaná, aby sa dal pozorovať postup vakcinácie.

Vedúci veterinárny lekár vakcinačného centra, prípadne vedúci administratívneho tímu, budú každodenne podávať správu tak národnému centru pre tlmenie chorôb ako aj miestnemu centru pre tlmenie chorôb, týkajúcu sa postupu kampane za posledných 24 hodín.

Pohyb zvierat mimo oblasť, v ktorej sa vykonáva núdzová vakcinácia

Od začatia núdzovej vakcinácie a po dobu najmenej 6 mesiacov od skončenia vakcinácie nebudú žiadne vnímavé zvieratá môcť opustiť oblasť kde bolo vykonaná vakcinácia, okrem prepravy k okamžitému zabitíu na bitúnku v blízkosti alebo priamo vo vakcinačnej oblasti, ktorý je na tento účel určený regionálnou veterinárnou a potravinovou správou.

Po zrušení zákazu pohybu zvierat (pozri vyššie), séropozitívne zvieratá môžu opustiť chov, iba za účelom prepravy na okamžité zabitie na bitúnku určenom regionálnou veterinárnou správou.

Potomkovia séropozitívnych samíc nesmú opustiť chov, v ktorom sa narodili, okrem prípadov:

- preprava k okamžitému zabitíu na bitúnku,
- preprava do iného chovu, určeného regionálnou veterinárnou a potravinovou správou, z ktorého sú priamo posielané na zabitie,
- preprava do iného chovu, za predpokladu, že majú negatívne výsledky sérologickej skúšky na prítomnosť protilátok proti vírusu slintačky a krívačky.

Mäso z vakcinovaných zvierat

Mäso zo zvierat, ktoré boli počas kampane vakcinované a ktoré boli presunuté na zabitie na označený bitúnok:

- sa buď spracuje alebo označí špeciálnou pečiatkou uvedenou v osobitnom predpise¹. Toto sa vykoná v prevádzkarni určenej príslušným orgánom. Mäso sa zašle do uvedenej prevádzkarnie pod podmienkou, že zásielka je pred odoslaním zapečatená a počas prepravy zostane zapečatená,
- sa bude predávať výlučne v oblasti určenej národným centrom pre tlmenie chorôb,

¹Nariadenie ES 853/2004 a Nariadenie ES 854/2004

Príloha č.8.

Slovenská republika

Miestne centrá pre tlmenie chorôb.

Zloženie

Vedúci miestneho centra

Tímy

- koordinačný
- administratívny
- epizootologický
- eradikačný
- vakcinačný
- kontrolný

Koordinačný tím

základné úlohy

- poplach podľa poplachového plánu
- príprava informácií médiám
- príprava info faxov
- organizácia stretnutí – súkromní veterinárni lekári, chovatelia, spotrebitelia
- organizácia denných porád, diskusií na úrovni miestneho centra
- príprava rozhodnutí

poplachový plán – plán činnosti po obdržaní hlásenia o podozrení na výskyt choroby povinnej hláseniu

- informácia regionálnemu veterinárnemu lekárovi
- okamžité prešetrenie chovu a nariadenie opatrení v prípade potvrdenia podozrenia na SLAK úradným veterinárnym lekárom
- informácia regionálnemu veterinárnemu lekárovi
- ďalšie vyšetovanie chovu a odber vzoriek
- organizácia transportu vzoriek
- aktivácia miestneho centra pre tlmenie chorôb
- informácia susedným regiónom

Administratívny tím

základné úlohy

- administratívne vymedzenie ochranného pásma a pásma dohľadu
- zaznamenávanie údajov o chovoch a zvieratách
- vydávanie a publikácia nariadení
- stanovenie časového plánu a organizácia odberu vzoriek a klinického prešetrovania chovov

Epizootologický tím

základné úlohy -

- zaznamenávanie faktov
- klinické vyšetovanie a odber vzoriek

- stanovenie rozsahu vzorkovania vykonávaného eradikačným tímom
- epizootické šetrenie
- okamžité informovanie susedných regiónov o kontaktoch zvierat z ohniska choroby
- príprava podrobnej správy o epizootickej situácii
- zhodnotenie epidemiologických údajov

Eradikačný tím

základné úlohy

- kontrola dezinfekčných zariadení
- plánovanie usmrtenia a neškodného odstránenia zvierat, krmiva a materiálov
- usmrtenie a neškodné odstránenie
- vzorkovanie usmrtených zvierat
- oceňovanie zvierat
- kontrola dezinfekcie
- čistenie a dezinfekcia zariadení

Kontrolný tím

základné úlohy

- kontrola premiestňovania zvierat
- kontrola prepravy usmrtených zvierat
- kontrola kafilerického zariadenia
- kontrola bitúnkov, rozrábkární
- kontrola iných poľnohospodárskych služieb

Príloha č.9.

Slovenská republika

Vybavenie miestnych centier pre tlmenie chorôb.

Miestne centrá pre tlmenie chorôb, trvale alebo dočasne zriadené pri regionálnych veterinárnych a potravinových správach majú k dispozícii kancelárske zariadenie, vrátane:

- kancelársky nábytok, fotokopírky a pod. alebo schopnosť okamžite to zariadiť,
- systémy počítačového zaznamenávania, špeciálne vypracované pre ohniská,
- predtlačené formuláre, ako sú:
 - formálne oznámenia o obmedzení,
 - oceňovanie,
 - epizootologické správy,
 - oznámenia za účelom zverejnenia,
 - sledovanie požiadaviek a správ,
 - povolenia premiestňovaní.

Miestne centrá pre tlmenie chorôb, trvale alebo dočasne zriadené pri regionálnych veterinárnych a potravinových správach majú nasledovné vybavenie

- telefónne a faxové spojenie; aspoň jedna linka vyhradená pre komunikáciu s národným centrom pre tlmenie chorôb, mobilný telefón,
- zariadenie na zistenie GPS súradníc,
- systém zakladania údajov - elektronické spracovávanie,
- mapy územia spádovej oblasti (1 : 50 000, resp. 1 : 10 000),
- zoznam osôb a organizácií (a ich adresy) v spádovej oblasti, ktoré treba skontaktovať v prípade vzniku choroby; tento zoznam obsahuje:
 - mliekárenské združenia a mliekárne,
 - orgány miestnej správy zodpovedné za opatrenia pri tlení choroby,
 - políciu,
 - colnice,
 - iné odborné služby, ktoré môžu navštevovať chovy,
 - súkromných veterinárnych lekárov,
 - regionálne komory súkromných veterinárnych lekárov,
 - prepravcov dobytky a mäsa,
 - dodávateľov na farmy,
 - kafilérie,
 - nákupcov /oceňovateľov zvierat/,
 - výrobcov krmív,
 - firmy vykonávajúce DDD (spoločnosti na vykonávanie dezinfekcie, dezinfekcie a ničenie hlodavcov),
 - poľovnícke organizácie, výstavnice,
 - bitúnky a výrobné mäsových výrobkov,
 - chovateľské zväzy,
 - telekomunikácie,
 - miestne orgány komunálnej hygieny a technické služby (odstraňovanie odpadov),
 - dodávateľov na farmy,

- systém informovania tlače a iných médií, aby verejnosť bola informovaná o zavedených opatreniach,
- zariadenia na čistenie a dezinfekciu pracovníkov, oblečenia a vozidiel,
- sklady materiálu, v ktorom je nasledovné vybavenie:
 - ochranné odevy,
 - dezinfekčné prostriedky účinné proti SLAK, detergenčné prípravky a mydlá,
 - čerpadlá, lopaty a motyky (škrabky),
 - zariadenie na bezbolestné usmrcovanie zvierat, prípravky na zmárnenie a iné prostriedky na tento účel,
 - pitevné a vzorkovacie súpravy,
 - tabule a výstražné oznámenia na použitie v zamorených chovoch, ochrannom pásme a pásme dohľadu,
 - mapy (1 : 50 000 a 1 : 10 000),
 - vybavenie na vykonávanie vakcinácie,
 - pohotovostná taška a pohotovostný kufor,
 - vzduchové filtre pre veľkokapacitné mliečne cisterny.

Regionálny veterinárny lekár musí vedieť zabezpečiť

- vozidlá,
- pohonné hmoty,
- čerpadlá, lopaty a motyky (škrabky),
- stroje na premiestňovanie zeminy,
- letovacie lampy (zariadenia na opaľovanie),
- prenosné postrekovače a vybavenie na vykonávanie dezinfekcie,
- pozemné stroje,
- plameňomety,
- zariadenia na prepravu kadáverov do kafilerického zariadenia v zapečatených dopravných prostriedkoch v dostatočnom počte.

Príloha 10

Zoznam národných organizácií, ktoré musia byť kontaktované v prípade vypuknutia slintačky a krívačky

- Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR,
- Plemenárske služby SR, š.p.
- Slovenská holšteinská asociácia,
- Zväz chovateľov slovenského strakatého dobytká,
- Zväz chovateľov pinzgauského dobytká na Slovensku,
- Zväz chovateľov mäsového dobytká na Slovensku,
- Zväz chovateľov hnedého dobytká – Braunvieh na Slovensku,
- Zväz chovateľov oviec a kôz na Slovensku,
- INSEMAS s.r.o.,
- SBS a.s.,
- Plemenárska inšpekcia SR,
- Zväz chovateľov ošípaných v SR,
- Zväz únie mäsiarov,
- Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora,
- Kafilerické podniky,
- Iné.